

ΕΤΟΣ ΣΤ'—ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'

ΤΕΥΧΟΣ 17ον

Συνδρομή 'Εσωτερικῶν Δρ. 16.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΤΗΣ

ΦΡ. ΠΡΙΝΤΕΖΗΣ

1 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1906

ΑΘΗΝΗΣΙ ΟΔΟΣ ΑΘΗΝΑΣ 101

Συνδρομή 'Εξωτερικῶν Φρ. 20.

Η ΕΜΠΝΕΥΣΙΣ

ΟΙ ΜΑΝΤΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΟΥ ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΥ

ἐμπνευσις, κατὰ τὴν ὁμοθυμιον γνώμην τῆς ἀρχαιότητος, ὑπῆρξεν ἔργον τοῦ Θεοῦ καὶ τοῦ ὑπερφυσικοῦ τῶν Πνευμάτων κόσμου, ἢ δ' Ἁγία Γραφή, αἱ Ἰνδίαί, ἡ Περσία, ἡ Αἴγυπτος, ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ Ῥώμη παρεδέχοντο τοῦτο.

Ἡ ἐμπνευσις κατὰ τὸν Πυθαγόραν, εἶναι ὑποβολὴ τῶν Πνευμάτων, ἅτινα οὕτως ἀποκαλύπτουσιν ἡμῖν τὸ μέλλον καὶ ἄλλα ἀπόκρυφα τέως γεγονότα (Διογ. Λαέρτ. VIII, 32). Ἀλλὰ καὶ ἡ γλῶσσα αὐτή, κατὰ τὸν ἐμβριθῆ τοῦτον σκεπτικιστὴν εἶναι ἐμπνευσις. (Διογ. Λαέρτ. VIII, 30. Τοὺς δὲ λόγους ψυχῆς ἀνέμους εἶναι).

Κατὰ τὸν Πλάτωνα (Φαίδων, 244, 264) ἡ ἐμπνευσις εἶναι τὸ ἔργον καὶ ἡ πηγὴ παντὸς ἐξόχου καὶ ωραίου τῷ ἀνθρώπῳ. Ὁ ποιητὴς δὲν θά ἐγνώριζε νὰ στιχομυθῇ, οὔτε ὁ προφήτης νὰ προλέγῃ τὰ μέλλοντα, εἰ μὴ ἐνεπνεύοντο. Ἀνερχονται εἰς ἀνώτερα ὑψη, ὁ δὲ διανοητικὸς αὐτῶν ὀρίζων εὐρύνεται ὑπὸ τοῦ ὑπερφυσικοῦ φωτός. (Πλάτων).

Ἡ ἀληθὴς φιλοσοφία εἶναι ἀπόρροια ἐμπνεύσεως, τῆ βοήθεια τῆς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος ἔρχεται διὰ τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ εἰς συνάφειαν μετὰ τοῦ ὑπερφυσικοῦ τῶν ἀοράτων ἀρχῶν κόσμου. (Πλάτων).

Κατὰ τὸν Πλούταρχον, ὁ Πλάτων καὶ ὁ

Ἀριστοτέλης ἀποκαλοῦσιν Ἑποπτικὴν φιλοσοφίαν τινά, δι' ἧς ἐξικνοῦνται εἰς τὸ ὑψηλότερον σημεῖον τῆς τελειότητος, καθ' ὃ ἡ φιλοσοφία δύναται νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ Πρώτου ὄντος, οὕτινος ἡ ὑπόστασις εἶναι Ἄθάνατος.

Καὶ ὁ Ἀναξαγόρας ἐπίσης πρεσβεύει, ὅτι ἡ ἐμπνευσις εἶναι ἔργον τῶν Πνευμάτων καὶ τῶν Θεῶν. Κατὰ δὲ τὸν Ὀμηρον. τὰ ὄνειρα καὶ ἐτι μᾶλλον ἡ ἐμπνευσις, οὐρανόθεν προέρχονται. Καὶ ὄντως, διαρκοῦντος τοῦ ὕπνου, ἡ ἐμπνευσις ὁδηγεῖ τὴν ψυχὴν εἰς τὴν χώραν τῶν ὄνειρων μέχρι τῶν χειλῶν τοῦ κόσμου τῶν πνευμάτων. Κατὰ τὸν Κικέρωνα (*de Natura Deorum, II, 66*) ἐκ τῆς θείας πνοῆς πᾶσα πνευματικὴ ζωὴ προέρχεται.

Ἡ κυρία ιδιότης τῆς ἐμπνεύσεως συνίσταται εἰς ὄησίν τινα, εἰς ἀκατάβλητόν τινα ὀρμὴν, μανίαν, οὕτως εἰπεῖν. Ἐξ οὗ καὶ αἱ ἀρχαῖαι ἐκφράσεις: **Μανία, ὀρμὴ κατέχεσθαι, ἐκ θεοῦ φέρεσθαι**, ὡς καὶ αἱ λατινικαί: *Furor divinus, corripri, agitari Deo*.

Ἡ Ἁγία Γραφή εὐκρινῶς διασαφίζει τὴν ἀκάθεκτον ταύτην ὀρμὴν τῆς ἐμπνεύσεως. Ὁ δὲ ἅγιος Ματθαῖος (δ' 1) λέγει: «Ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη ὑπὸ τοῦ Πνεύματος εἰς τὴν ἔρημον, πειραχθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου».

Κατὰ δὲ τὸν ἅγ. Μάρκον (α' 12), «Καὶ εὐθὺς τὸ Πνεῦμα αὐτὸν ἐκβάλλει εἰς τὴν ἔρημον».

Ἡ ἐμπνευσις καταλαμβάνει καὶ ὅθει τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, κυριαρχούμενον οὕτως ὑπὸ ἀποκρύφου καὶ ξένης ἐπιρροῆς, ἐξ οὗ καὶ ἡ παθητικὴ ιδιότης τοῦ ἐμπνευσμένου ἀνθρώπου, ἢν ὁμοίως ἀναγνωρίζει ἡ Ἁγία Γραφή.

Κατά τὸν ἅγιον Ματθαῖον (1' 20), ὁ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς Ἀποστόλοις: «**Οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστέ οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν**».

Κατά τὸν ἅγιον Μάρκον (1γ' 11), ὁ Ἰησοῦς εἶπεν ὡσαύτως τοῖς Ἀποστόλοις:

«**Ὅταν δὲ ἀγάγων ὑμᾶς παραδιδόντες, μηδὲ μελετᾶτε, ἀλλ' ὅ, ἐὰν δοθῇ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ, τοῦτο λαλεῖτε· οὐ γὰρ ἐστέ ὑμεῖς οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιον**».

Κατά τὸν ἅγιον Λουκᾶν (16' 12) ὁ Χριστὸς εἶπεν ἀμέσως: «**Τὸ γὰρ Ἅγιον Πνεῦμα διδάξῃ ὑμᾶς ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἢ δεῖ εἰπεῖν**».

Αἱ πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἀναφέρουσι (1α' 28). «**Ἀναστὰς δὲ εἰς ἐξ αὐτῶν ὀνόματι Ἀγαθός, ἐσήμανε διὰ τοῦ πνεύματος λιμὸν μέγαν μέλλειν ἐσεῖσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, ὅστις καὶ ἐγένετο ἐπὶ Κλαυδίου Καίσαρος**».

Ὁμοίως αἱ Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἀναφέρουσι (19' 21): «**Ἔθετο ὁ Παῦλος ἐν τῷ Πνεύματι διέλθων τὴν Μακεδονίαν, κτλ**».

Κι' ἀρχαῖοι Ἕλληνες ὡσαύτως καλῶς ἐχαρακτήρισαν τὴν παθητικὴν κατάστασιν τοῦ ἐμπνευσμένου ἀνθρώπου.

Κατά τὸν Ὅμηρον: (Ἰλλιάς ΧΙΙ, 228) οἱ γόντες καὶ οἱ προφῆται εἰδὶν οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Θεοῦ (θεοπροποῖ) καὶ χρησιμεύουσιν ὡς ὄργανα παθητικὰ τῆς θείας θελήσεως.

Ὁ δὲ Πλάτων ἐν τῷ Διαλόγῳ αὐτοῦ «Ἴων καὶ Μένων» λέγει, ὅτι δὲν ὀμιλοῦσιν οἱ προφῆται, οἱ γόντες καὶ οἱ ποιηταί, ἀλλ' ὅτι εἶναι ὁ Θεὸς ὅστις ὀμιλεῖ δι' αὐτῶν (οὐχ' οὐτοί εἰσιν οἱ ταῦτα λέγοντες).

Κατά τὸν Ἀπολλώνιον τὸν Τυανέα, (Φιλόστρατος, βιβλ. Η' κεφ. στ') οἱ θεοὶ βλέπουσι τί θὰ συμβῇ, οἱ ἄνθρωποι τί συνέβη, ὁ σοφὸς (μάγος) τί μέλλει νὰ συμβῇ.

Ὁ Λουκιανός, ὁ διάσημος συγγραφεὺς τῶν «Φαροσάλων», ἐπικού ποιήματός του, δίδωσιν ἡμῖν λεπτομερῆ ἀφήγησιν τῆς ἀκαθέκτου ὁρμῆς τῆς ἐμπνεύσεως καὶ τῶν ἀπερφυσικῶν μανιῶν τῶν πυθῶν, ὅπου αὐταὶ ἐξέδιδον χρησμούς. Παραθέτομεν ἐν μεταφράσει τοὺς στίχους 71—223 τοῦ ποιητοῦ τούτου.

«Ὅταν ἐδόθη ἡ διοίκησις τῆς Δημοκρατίας τῷ Πομπηῳ, ὁ Ἄππιος ἰ μὴ τολμῶν ν' ἀντιμετωπίσῃ τὰς τύχας ἀμφιβόλου πά-

¹ Ἄππιος Κλαύδιος, πατρίκιος διαβόητος ὑπατεύσας τῆς Ῥώμης.

λης, μετέβη νὰ συμβουλευθῇ τὸ **Μαντεῖον τῶν Δελφῶν**. Ἐν ἰσῆ ἀποστάσει ἀπὸ τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς, ὑψοῦνται ἐν τῷ κενῷ αἱ δύο κορυφαὶ τοῦ Παρνασσοῦ, τοῦ προσφιλοῦς ὄρους τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Βάκχου, οὔτινος αἱ Θηβαῖαι Μαινάδες συγχέουσι τὴν λατρείαν εἰς τὰς κατὰ τριετίαν ἑορτάς, ἃς τελοῦσιν ἐν Δελφοῖς...

«Ποῖα Θεότης κρύπτεται ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ; Ποῖος Θεὸς κάτοχος πάντων τῶν μυστηρίων τοῦ αἰωνίου κόσμου καὶ τῶν ἀπορρήτων τοῦ μέλλοντος ὑποτάσσεται νὰ διαμένῃ ἐν τῇ γήινῃ κατοικίᾳ, ἔτοιμος πάντοτε ν' ἀποκαλύπτεται τοῖς θνητοῖς καὶ νὰ ὑποφέρῃ τὴν μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἐπαφήν, ἐξ ἴσου πάντοτε θαυμαστός καὶ ἰσχυρός, εἴτε μόνον ἀποκαλύπτει τὴν τύχην, εἴτε προσδιορίζει αὐτὴν διὰ τοῦ λόγου; Ὅπως ποτ' ἂν ἦ, μόλις ἡ θεία πνοὴ εἰσέλθῃ εἰς τὸ παρθενικὸν στήθος τῆς ἱερείας, κραδαίνει μετὰ φοβεροῦ πατάγου τὴν ἀνθρωπίνην ταύτην ψυχὴν· διαρρηγνύει τὸ στόμα τῆς προφήτιδος, ὅπως ἡ φλόξ διασχίζει ἀναβράζουσα καὶ παφλάζουσα τὸν κρατῆρα τῆς Σικελίας... Ὁ Θεὸς δαίκνυται ἀποδεκτὸς εἰς πάντα καὶ οὐδενὶ ἀρνεῖται τοὺς χρησμούς του· **ἀλλὰ μόνον οὐδέποτε συμμετέχει τοῖς ἀνθρωπίνους πάθεσιν**.

«**Ἡ μεγαλειτέρα ἀτυχία τοῦ αἰῶνος μας εἶναι, ὅτι ἀπωλέσαμεν τὸ θαυμάσιον τοῦτο τοῦ οὐρανοῦ δῶρον. Ὁ χρησμός τῶν Δελφῶν διωπᾶ ἀφ' ὅτου οἱ βασιλεῖς φοβοῦνται τὸ μέλλον καὶ δὲν ἀδίνουσι πλέον τοὺς θεοὺς νὰ ὀμιλοῦσιν...** Οὕτως ἐφησυχάζον οἱ τρίποδες ἀπὸ πολλοῦ, ἀδρανῶντες, ὅτε ὁ Ἄππιος ἦλθε νὰ ταράξῃ τὴν ἡσυχίαν ταύτην καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν τελευταίαν περὶ τῆς ἐμφυλίου πολέμου λέξιν... Ἐπὶ τῶν ὄχθων τῆς πηγῆς τῆς Κασταλίας, πρὸς τὸ βάθος τοῦ μονήρους δάσους, ἐβάδιζεν ἀνύποπτος καὶ εὐχαρῆς ἡ νέα Φαιμονόη, ὅτε ὁ Ποντήφης συλλαμβάνει αὐτὴν καὶ βιαίως τὴν ἀγει πρὸς τὸ αὐτόν. Τρέμουσα αὐτὴ τότε καὶ μὴ τολμῶσα νὰ ἐγγίσῃ τὸν τρομερὸν οὐδόν, προσπαθεῖ δι' ἀνωφελοῦς ἀποπειράς ν' ἀποθῆσῃ τὸν Ἄππιον ἐκ τῆς σφοδρᾶς του ἐπιθυμίας νὰ γνωρίσῃ τὸ μέλλον... Ἡ προσπάθεια αὐτὴ καὶ ὁ φόβος τῆς ἱερείας **προδηλοῦσι τὴν παρουσίαν τοῦ Θεοῦ, ὃν εἶχεν ἀρνηθῆ**. Τότε προσδένει τὴν κόμπην αὐτῆς ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς περιμαζεύει τὴν ἐπίλοιπον, ἐπιπλέουσιν ἐπὶ τῶν ὤμων τῆς, διὰ λευκοῦ περιδέματος καὶ διαπερᾶ τὸν ἐκ δάφνης ἐκ Φωκίδος στέφανον.

(Ἔπεται ἡ συνέχεια).

Η ΚΑΤΑΚΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΕΞΙΚΟΥ

(Συνέχεια)

Ὁ Ναρβάεζ οὕτω εἶχε νικηθῆ, πρὶν ἢ συναντήσῃ ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης τὸν ἀντιπαλόν του.

Κατορθώσας λοιπὸν ὁ Κορτέζ τὴν ἀποσκιτησὶν ταύτην, δι' ἧς μόνον ἠδύνατο νὰ σωθῆ, ἀσῆκεν ἐν Μεξικῷ φρουρὰν ἐξ ἑκατὸν τεσσαράκοντα ἀνδρῶν ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ πρωτοπικίου του φίλου Δὲν Ἀλβαράδου, ἀνδρὸς σπανίας ἀρεθίας. Αὐτὸς δὲ μετέβη εἰς Χολούλαν μετὰ ἐβδομήκοντα στρατιωτῶν, ἐνθα συνηντήθη μετὰ τοῦ Ἀλβαρέζ δὲ Λέων, προηγουμένως σταλέντος μετὰ ἑκατὸν πενήκοντα ἀνδρῶν, ἵνα ἰθρῶσῃ ἀποικίαν εἰς τὸ στόμιον ἐνὸς τῶν μεγάλων παραποτάμων τοῦ Μεξικίου, καὶ διαταχθέντος νὰ παλινδρομήσῃ, πρὸς συνάντησιν τοῦ Κορτέζ. Ἐκτὸς τούτων εἶρεν ἐν Χολούλα καὶ δύο χιλιάδας ἰθαγενῶν τῆς ἐπαρχίας Χινούτσας, οὓς στρατολογήσας ὤπλισε διὰ μακρῶν λογχῶν, ἵνα τοὺς ἀντιτάξῃ κατὰ τῶν ἵππεων τοῦ Ναρβάεζ.

Ἐνισχύσας οὕτω τὸν μικρὸν στρατὸν του κατήλθε πρὸς τὴν Κεμποζλάν ἐσπευσμένως. Ὁ Ναρβάεζ ἦτο

ἐστρατοπευθευμένος ἐπὶ τοῦ κυριωτέρου ναοῦ τῆς πόλεως. Ἐπιπίπτει λοιπὸν ὁ Κορτέζ ἐν καιρῷ νυκτὸς σκοτεινῆς καὶ θεελλώδους, προκαταλαμβάνει τὸν ἐχθρὸν καὶ τῷ ἀραρπάζει τὸ πυρβολικόν. Μάχη πεισματῶδης συνάπτεται περὶ τοῦ ναοῦ. Ὁ Ναρβάεζ ἀμύνεται ἀνδρείως, ἀλλὰ πλειστάκις πληγωθεὶς καὶ τὸ ἕτερον οὖς ἀπωλέσας διὰ λόγχης, πίπτει εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐχθροῦ του. Ἀμέσως δὲ καὶ οἱ στρατιῶταί του πύσαντες τὸν ἀγῶνα παρεδόθησαν εἰς τὸν Κορτέζ ἀνευ ἀντιστάσεως.

Ὁ νικητὴς στρατηγὸς ἐνῶ ἀπελάμβανε τῆς εὐτυχοῦς ἐκβάσεως τοῦ ἀγῶνος, λαμβάνει ἀπαισίας εἰδήσεις περὶ τῶν ἐν Μεξικῷ. Οἱ κάτοικοι ἐπαναστατήσαντες ἐκράτουν αἰχμαλώτους τοὺς Ἰσπανοὺς ἐν τῷ στρατοπέδῳ των. Σπεύδει λοιπὸν εἰς τὴν Τλασκάλαν, παραλαμβάνει δύο χιλιάδας ἐπικούρων καὶ προχωρεῖ. Ἡ ὑποδοχὴ παρὰ τῶν ἰθαγενῶν ὑπῆρξε σιωπηρὰ καὶ ἀπειλητικὴ, τὴν δὲ πόλιν τοῦ Μεξικίου εὐρίσκει ἔρημον. Διατάσσει τοὺς σαλπηγτὰς νὰ σαλπίσωσιν, ἀμέσως δὲ οἱ ἐν τῷ ἐσωτερικῷ τοῦ ἀνακτοροῦ ἀποκρίνονται διὰ κανονοβολισμῶν, ἀνοίγουσι τὰς θύρας καὶ τρέχοντες, ρίπτονται εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν συμπατριωτῶν αὐτῶν.

Ποιον δὲ τὸ αἴτιον τῆς ἐξεγέρσεως τῶν ἰθαγενῶν; Πρᾶξις ἀπεχθῆς τοῦ Ἀλδαραδου. Οὗτος ἦν ἱππότης εὐγενεῦς αἵματος καὶ ἡρωϊκῆς ἀνδρείας, ἀλλὰ πλεονέκτης καὶ σκληρός. Ἐξακόσιοι εὐγενεῖς Μεξικανοί, λαβόντες τὴν ἀδειάν τον συνήχθησαν, ἵνα ἐξετασῶσι τὴν ἐτησίαν ἐορτὴν τοῦ Θεοῦ τοῦ πολέμου. Ἄλλ' οἱ Ἴσπανοὶ εἰς τὸ μέσον τῶν χορῶν καὶ τῶν θρησκευτικῶν ἀσμάτων ἐβρίθθησαν κατ' αὐτῶν καὶ τοὺς ἐσφραξαν μέχρι τοῦ τελευταίου. «Τὸ αἶμα, λέγει γρονογράφος τις, ἔρρεεν ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου, ὡς τὸ ὕδωρ κατόπιν ραγδαίας βροχῆς».

Ἄμα τῇ εἰδήσει τῆς τριακτῆς τρομερᾶς σφαγῆς, οἱ κάτοικοι τοῦ Μεξικου ἀφῆκαν νὰ ἐκραγῆ τὸ πρὸ πολλοῦ πιεζόμενον μῆτος των. Πλήρης ὄργῃς ἐσπευσαν καὶ ἐπολιόρησαν τοὺς Ἴσπανούς, ἀποκρουσθέντες ἀφ' οὗ προὔξηνθησαν σημαντικὰς ἀπώλειαι. Ἐν τούτοις τῇ παρακλήσει τοῦ Μοντεζούμα, ὅστις διεβύλατε τὴν θρησκευτικὴν γοητείαν, συγκρατέμευσαν ἵνα τὴν πολιορκίαν μεταβάλωσιν εἰς ἀποκλεισμόν. Οὕτω οἱ Ἴσπανοὶ θὰ ἀπέθνησκον ἐκ τῆς πείνης ἂνευ τῆς ἐγκαίρου ἀρίξεως τοῦ Κορτέζ.

Ὁ αὐτοκράτωρ ἐσπευσε νὰ ἐπισκεφθῆ τὸν Κορτέζ. Ἐγένετο δευτὸς μετὰ ψυχρότητος καὶ ἀπῆλθε κατηφής. Ὁ στρατηγὸς δὲταν ἀνεχώρησε, δικαιολογούμενος ἐξεγέρσθη διὰ τῶν ἐξῆς περιρρηνητικῶν λόγων:

«Εἰς τί ἔχω νὰ φιλονικῶ με τὸν κύνα τοῦτον τοῦ βασιλέως, ὅστις μᾶς ἀρίνει ν' ἀποθάνωμεν τῆς πείνης;

Ἡμέρας τινὰς ὁμοῦ κατόπιν, κατὰ προτροπὴν τοῦ Μοντεζούμα ἔδωκε τὴν ἐλευθερίαν εἰς τὸν ἀδελφὸν τοῦ μονάρχου Κουτλαχούα, δεσπότην τοῦ Ἴτζαπάλκα, ὡς καὶ εἰς τὸν νεαρὸν βασιλέα τοῦ Τεζκούκο, ὅς εἰχε φυλακίσει ὡς ἐνόχους τῆς κατὰ τῶν Ἴσπανῶν συνομοσίαι. «Πλῆτιζεν, ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ πρίγκηπος τούτου θὰ κατηύναζε τὴν ἐπανάστασιν. Ἐν τούτοις ὁ Κουτλαχούας οὐ μόνον δὲν ἐδέχθη τὸν τίτλον τοῦ συμβιδαστοῦ, ἀλλ' ἀπεναντίας ὑπέβαλε τὸ μῖσος τῶν Μεξικανῶν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἐκδικήσεως, ἐξ ἧν καὶ οὗτος ἐνερορεῖτο, μετὰ τὴν εἰς τοῦτο βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τυφραντισμοῦ τῶν ἱερέων.

Ἰδοὺ διαίκα καὶ παρὰ τὴν παρουσίαν τοῦ Κορτέζ ἐντὸς τοῦ Μεξικου, οὗτοι δὲν παρετήθησαν τοῦ σλοπεῦ των, νὰ γίνωσι κύριοι τοῦ ἀνακτοροῦ δι' ἐροδου. Παρουσιάσθησαν λοιπὸν κατὰ πυκνὰς σειρὰς, ἐν μέσῳ ἧν ἐκυμάτιζον αἱ ζωογραφικαὶ σημαφαί των, ἐνῶ συγχρόνως τὰ δώματα καὶ αἱ στέγαι τῶν γειτονικῶν οἰκιῶν ἐβρίθον πολιμιστῶν. Αἰρῆς ἀναπέμφαντες ἀγρίως πολεμικὰς ἰσχυρὰς προχώρησαν, ὁ δὲ ἐρίων ἐσκοτίσθη ὑπὸ νέφους ἐξ ἀκοντίων, λίθων καὶ βελῶν. Μολις αἱ σειραὶ ἐφθασαν εἰς κατάστηλον ἀπόστασιν τὰς ὑπεδέχθησαν δι' ἁμοδροντίας τηλεβόλων καὶ ὀπλων ἐξ ἧν ἑκατοστῆς ἐξ αὐτῶν ἐδεκατίσθησαν. Ἐν τούτοις οὐτὲ πρὸς στιγμὴν ἀνέκοψαν τὴν ὁρμὴν των, ἀλλ' ἐπληθύνον. Δευτέρα καὶ τρίτη ἁμοδρονία ἐγαλάρωσαν τὴν πορείαν των, χωρὶς ὁμοῦ νὰ τὴν σταματήσωσι. Πάντοτε οἱ Ἰνδοὶ ἐπροχώρου, αἱ δὲ τάξεις των παρὰ τὰς τοβερὰς ἀπώλειαι δὲν ἐφαίνοντο ἀραιούμεναι. Τοσοῦτο πλῆθος ἦτο. Τέλος φθάσαντες εἰς τὰ τεῖχη τοῦ προτειχίσματος, ὑπὸ τὰ στόμια μάλιστα τῶν τηλεβόλων, προσεπάθον νὰ τὰ ὑπερπηθῶσι. Νέοι ἀκκταπαύστως ἐρχόμενοι ἀνεργεῖοντο ἐπὶ τῶν πτωμάτων τῶν νεκρῶν καὶ κατόπιν ἀπιστεῦτου ἐπιμονῆς ἀπώλεοντο.

Τότε προσεπάθησαν ν' ἀνοίξωσι ρωγμὴν, ὡσθ' οὗτοι δια χονδρῶν δοκῶν τὸν τοίχον, ὅστις ὁμοῦ ἀντέσχεν. Ἀπελπισθέντες καὶ μακιδώεις ἐν τῇ λύσσει των ἐβρίθον ἐντὸς τοῦ ἀνακτοροῦ τῶν ἀνημένα. Ἄλλα τὸ κύριον ὕλικόν τῆς οἰκοδομῆς ἦν λίθος καὶ

ἐπομένως δὲν ὑπῆρχε φόβος πυρκαϊᾶς. Μόνον τὰ πρωτορινὰ ξύλινα στεγάσματα τῶν ἐπικουρικῶν Τλασκαλῶνων προσεβλήθησαν, ἅτινα κατόπιν πολλῶν κόπων προσεβλήθησαν. Ὁ ἀγὼν κατέπαυσε τῆς νυκτὸς ἐπελθούσης.

Λίαν ἐνωρίς τὴν πρωΐαν οἱ Ἴσπανοὶ εὕρισκοντο ἐπὶ ποδῶν καὶ ἐνοπλοὶ, ἐνῶ συγχρόνως οἱ ἔχθροὶ εὕρισκοντο ἐν κ. ν. ἡρεῖ, ἐτοιμαζόμενοι νὰ ἐπαναλάβωσι τὰς ἐφόδους. Ὁ Κορτέζ ἀπεράσισε νὰ τὰς προλάβῃ διὰ γενναίας ἐξόδου. Διὰ συμπεροβολισμοῦ φέρει ἀταξίαν εἰς τὰς ἐχθρικὰς τάξεις, ὅτε οἱ ἴππειοι ἀκολουθεῖται ὑπὸ τῶν πεζῶν ἐπέπεσαν κατὰ τῶν Ἀζτέκων. Οὗτοι κρὸς τῆς τοιαύτης ἐφόδου ὑπεχώρησαν κατασφύγγοντες ὀπισθεν ὁδοράγματος ἐκ ξύλων καὶ γωμάτων, ἐπὶ τῆς μεγάλης ὁδοῦ ἀνηγεμένον. Ἐκεῖθεν ἐπανήρχισαν ριπτόντες βέλη κατὰ τῶν Ἴσπανῶν. Ὁ Κορτέζ διατάσσει τὸ βαρὺ πυροβολικὸν νὰ προχωρήσῃ, οὕτω δὲ εὐκόλως κατέστρεψε τὸ ὁδοράγμα, ἀλλ' εἰς μικρὰν τούτου ἀπόστασιν ὑπῆρχεν ἕτερον, ὅπερ παρέσχεν ἄτυλον, ἀφ' οὗ οἱ Ἀζτέκοι ἐσυνέχθησαν τὸν ἀγῶνα. Ἐπειδὴ δὲ συγχρόνως ἐκ τῶν δωματίων καὶ στεγῶν ὄλων τῶν οἰκιῶν οἱ ριπτόμενοι λίθοι ἀνέκοπτον τὴν ὁρμὴν τοῦ στρατοῦ του, προσενοῦντες καὶ σημαντικὰς καταστροφὰς, ἀπεράσισε νὰ καθύρῃ τὰς οἰκίας ταύτας. Τὸ πρᾶγμα ἦτο εὐκόλον, διότι περιείχον εὐφλέκτους ὕλας, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐχωρίζοντο ὑπὸ δύο ὁδῶν τὸ πῦρ δὲν ἐξηπλώθη, ἡ δὲ πῦρ προσεβλάθη οὕτω ἀποτελείας καταστροφῆς. Τῆς νυκτὸς ἐπελθούσης οἱ Ἴσπανοὶ ἀπεσύρθησαν ἀκίμη παρακολουθεῖται ὑπὸ τῶν βελῶν τῶν Μεξικανῶν. Ἦσαν βεδαιώς νικηταί, ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος ἐκ τῆς τοιαύτης νίκης;

Οἱ ἐχθροὶ δὲν ἐφαίνοντο διδῶν ἀποθαρρημένοι, ἡ δὲ ἡρωϊκὴ ἐπιμονὴ των ἐν τέλει θὰ ἐθριαρθεύεν. Ὁ Κορτέζ ἐπέβη νὰ συνθηκολογήσῃ καὶ μ' ὅλους τοὺς ἐξουτελισμοῦ, οὗς παρέσχεν εἰς τὸν Μοντεζούμα, ἐξήτησε βοήθειαν διὰ τῆς μετολαθήσεως του Κατ' ἀρχὰς οὗτος ἠνῆθη. Δὲν ἐπέβη: πλέον παρὰ εἰς μόνον. Ν' ἀποθάνῃ.

Τὸν παρεκίνησαν τῷ ὑπεσθῆθησαν, ὅτι θὰ ἀπέσυροντο οἱ Ἴσπανοὶ ἐκ τοῦ Μεξικου, τέλος δὲ ἵνα φρεθῆ τοῦ αἵματος τοῦ λαοῦ του συνήνεσαν εἰς διάδημα, ὅπερ κατ' ἀρχὰς ἠνῆθη.

Περίβληθεις τὰ αὐτοκρατορικὰ ἐνδύματα καὶ παρακολουθεῖται ὑπὸ τῆς αὐτοκρατορικῆς ερουρᾶς, ἀνῆλθεν ἐπὶ τοῦ κεντρικοῦ δωματός τῆς προσώφως τῶν ἀνακτορῶν του. Ὁ λαὸς τὸν ἀνεγνώριζε, σιωπῆ δὲ θρησκευτικῆ διεσχῶν εἰς τὸ ἀπειρον πλῆθος. Τότε ὁ Μοντεζούμα δια φωνῆς παλλούσης, προέτρεψε τοὺς Μεξικανούς νὰ παύσωσι τὰς ἐχθροπραξίας. Ἐὰν ἀπεδίωκον τοὺς ξένους, τοῖς εἶπε, θὰ ἐπιμωροῦντο. Ἀρίετο εἰς τὴν διαθεσί των. Δὲν ἦτο ὁ αἰχμάλωτος τῶν Ἴσπανῶν, ἀλλ' ὁ ξένος των καὶ φίλος.

Οἱ λόγοι οὗτοι ἐξηρήθησαν τὴν ὁρμὴν τοῦ λαοῦ, ὅστις ἀπέτεινεν ὕδρευς καὶ προσβολὰς κατὰ τοῦ Μοντεζούμα. «Φαῦλα, ποταπὸ Ἀζτέκα, ἐβόναζον πανταχόθεν. Δεῖλε! οἱ λευκοὶ σὲ μεταχειρίζονται ὡς γυναῖκα!» Εἰς ἀρχῆς ἐταίε τὸ τόσον του, ἀμέσως δὲ γλάλα βελῶν καὶ λίθων προσέβαλε τὸ μέγρος ἐνῶ ἵστατο ὁ μονάρχης. Οἱ στρατιῶταί του λίαν ἀργὰ ἀντέταξαν τὰς ἀσπίδας των εἰς τὴν ἀφῆνιδιον ταύτην προσβολῆν, μέγας δὲ λίθος ἐκτύπησε τὸν αὐτοκράτορα εἰς τὸν κρόταρον. Τὸν μετέφερον λιπόθυμον καὶ μετ' ὕλιον ἐπανῆλθεν εἰς τὰς αἰσθήσεις του. Ἡ ζωὴ τῷ ἦτο πλέον ἀσφόρητος. Ἀπέπαυσε τὸν ἐπίθεσμον τῆς πληγῆς του καὶ ἀπέκρουσε πᾶσαν βοήθειαν. Σκυθρωπός, μετὰ τὸ μέτωπον χαμηλούμενον τὸ βλέμμα ἐσβεσμένον, ἐσκέπτετο τὸ παρελθὸν μεγαλεῖον του καὶ τὴν παρουσίαν καταισχύνην του. (Ἐπιτεταὶ συνέχεια).

ΤΑ ΜΕΙΖΟΝΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ

Τὰ Μείζονα Μυστήρια, ἅτινα ἀπετέλουσαν συνέχειαν τῶν Ἐλασσόνων Μυστηρίων, ἐτελοῦντο ἀνὰ πᾶσαν πενταετίαν, τὸν Σεπτέμβριον, ἐν Ἐλευσίνι.

Αἱ ἐορταὶ αὗται, ὅπως συμβολικαὶ διήρουν ἐννέα ἡμέρας. Τὴν ὀγδοὴν διένειμον εἰς τοὺς αὖστας τὰ σήματα τῆς μνήσεως, τὸν θύρσον καὶ τὸ κένιστρον, κίστην καλούμενον, τετυλιγμένα διὰ κλάδων κισσοῦ. Ἡ κίστη περιέκλειεν ἀντικείμενα μυστηριώδη, ἧν ἡ κατανόησις ἐξήγει τὸ μυστήριον τῆς ζωῆς (1). Ἦτον ἐσφραγισμένη δὲν ἐπετρέπετο ν' ἀνοιχθῆ ἢ εἰς τὸ τέλος τῆς μνήσεως καὶ ἐνώπιον τοῦ ἱεροφάντου.

Κατ' ἐκείνην δὲ τὴν ἡμέραν συνοδεία ἐκίμυζεν ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Ἐλευσίνα τὸ ἀγαλμα τοῦ Διονύσου, ἐπικαλουμένου Ἰάκχου, ἐστεμμένον ἐκ μύρτων. Ἡ εἰς Ἐλευσίνα ἔλευσις του ἀνήγγελλε τὴν μεγίστην ἀνεγέννησιν, καθότι κριστὰ τὸ θεῖον πνεῦμα, διεισδύον εἰς πᾶν πρᾶγμα, τὸν ἀναμορφωτὴν τῶν ψυχῶν, τὸν μεσάζοντα μεταξὺ γῆς καὶ οὐρανοῦ.

Αὐτὴν τὴν φορὰν εἰσῆρχοντο διὰ τῆς μυστικῆς θύρας, ἵνα διακλυθεῖται τὴν ἱερὰν νύκτα, τὴν νύκτα τῆς μνήσεως.

Εἰσῆρχοντο ἐν πρώτοις εἰς εὐρεῖαν στοάν, περιλαμβανομένην ἐντὸς τοῦ ἐξωτερικοῦ περιβόλου. Ἐκεῖ ὁ κήρυξ ἀπεμάκρυνε πάντα κερύσασκτον διὰ τρομερῶν ἀπειλῶν καὶ ἀναφωνῶν: «Εἰς κάτω οἱ βέβηλοι!» Ὑπέβαλεν εἰτα εἰς ὄρκον τοὺς μύστας ὑπὸ ποινήν θανάτου, ἵνα μηδὲν ἀποκαλύψωσιν, ἐξ ὅσων ἤθελον ἴδειν.

(1) Τὰ ἐν τῇ κίστῃ περιεκλειόμενα χρυσᾶ ἦσαν: Τὸ μῆλον τῆς πύκνης (σύμβολον τῆς γονιμότητος, τῆς γενέσεως). ὁ σπειροειδὴς ὄρις (σύμβολον τῆς παγκοσμίου ἐξελεύσεως τῆς ψυχῆς: τῆς ἐν τῇ οὐχ ὀη. πτώσεως αὐτῆς καὶ τῆς διὰ τοῦ πνεύματος ἀπολυτρώσεως). τὸ ὄν (ὕπερθυμίζον τὴν σφαιρὰν ἢ τὴν θεῖαν τελειότητα, ἧτις εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ ἀνθρώπου). Ἐκ τῶν τριῶν τούτων συμβόλων τῆς ἀρχαίας ἀποκρύφου ἐπιστήμης, ἐγένετο χρῆσις τῶν μὲν δύο ἐν τῇ Π. Γραφῇ, παρὰ τῶν διακατόχων τῆς ἐσωτερικῆς κατὰ παράδοσιν μωσαϊκῆς διδασκαλίας, τοῦ δὲ τρίτου τοῦ χρυσοῦ δηλ. ὡσθ', παρὰ τῆς χρηστεινικῆς θρησκείας (ὡς ἡμεῖς τοῦλάχιστον νομίζομεν) τῶν κοκκίνων πασχάλινῶν αὐγῶν καὶ τῶν χρυσῶν τοιοῦτων τοῦ Πατριάρχου.

προσέθετε δὲ ταῦτα: «Ἴδου ἡμεῖς εἰς τὸν ὑποχθόνιον οὐδὲν τῆς Περπερόνης. Ἴνα κατανοήσῃτε τὴν μέλλουσαν ζωὴν σας καὶ τὴν ἐνεστῶσαν καταστασίαν σας, δεῦν νὰ διέλθητε τὸ κράτος τοῦ θανάτου. Τοῦτο ἐστὶ δοκιμασία τῶν μυστῶν. Δέον οὗτοι νὰ ἀψηφῆσωσι τὸν ζῆφον, ἵνα ἀποκαύωσι τοῦ φωτός».

Ἐνεδύοντο εἰτα τὸν νεβροχιτῶνα, εἰκόνα τῆς καταδίκης καὶ τῆς καιρίου καταθλίψεως τῆς ἐν τῇ ἐσωτάτῃ ζωῇ βυθισθείσης ψυχῆς. Μετέπειτα δὲ ἀεσθέντων τῶν φώτων, εἰσῆρχοντο εἰς τὸν ὑπόγειον λαδύρινθον.

Οἱ μύσται ἐβκινον ἐν τῷ σκότει ψηλαφρεῖ. Ἦκουον θορούβους, στεναγμούς, φωνὰς τρομερὰς. Ἀστραπαὶ μετὰ βροντῶν διέσχίζον τὰ σκότη. Ἐν τῇ λύμψει αὐτῶν κερσθήρουν ὀπτασίας φοβεράς: ὅτε μὲν θηρίον τι, χίμαιραν ἢ δράκοντα, ὅτε δ' ἀνθρωπον σφραζόμενον ὑπὸ τοὺς πόδας σφιγγός τινος, ὅτε δ' ἀνθρώπινον φάντασμα. Ὁ Πλούταρχος παρομοιάζει τὴν τῶν ὀπτασιῶν σούτων φρίκην πρὸς τὴν κατὰ στασιν τοῦ ἐντὸς τῆς κλίνης ἐπιθανάτου ἀνθρώπου.

Ἡ μᾶλλον ἐκπληκτικὴ σκηνὴ διεξήγετο ἐντὸς κρύπτῃς τινός, ἐνθα ἱερεῦς τις, φρυγιστὶ ἐνδεδυμένος, καὶ παρὰ τινι ἀνθρακιζ ἰστάμενος, διέτασσε μετ' ἐπιβκλλούσης χειρονομίας τοὺς προσερχομένους νὰ καθήσωσι παρὰ τὴν εἴσοδον, ρίπτων συνάμα ἐπὶ τῆς ἀνθρακιζ νερκομικὰ ἀρώματα. Τότε δὲ τῆς αἰθούσης πληρουμένης πυκνοῦ καπνοῦ, διέκρινον μορφὰς μεταβκλλομένας εἰς διάφορα ζῶα καὶ ἀνθρώπους. Ἐτεινεν ἐνίοτε ὁ ἱερεὺς τὴν βραχεῖαν ράβδον μεταξὺ τῶν ἀτμῶν, καὶ τότε ἡ ἀπόρροια τῆς βουλήσεως του κερήγαγεν εἰς τὸν πολύμορφον ἐκεῖνον κύκλον κίνησιν στροβιλιστικὴν καὶ δράσιν δραστηκὴν, λίαν ἐκφοβιστικὴν.

Προσέβητε! ἐρώνει ὁ φρύγιος ἱερεὺς. Οἱ μύσται τότε ἀνορθούμενοι εἰσῆρχοντο εἰς τὸν κύκλον ἠσθάνοντο δ' οἱ πλεῖστοι ἐαυτοὺς προσωθυμένους, ἄλλοι ψηλαφομένους ὑπὸ χειρῶν ἀσράτων, ἄλλοι δὲ τινες κατερρίπτοντο βικαίως κατὰ γῆς.

Τότε τινὲς μὲν ὀπισθοχώρου ἐκ τρόμου καὶ ἐπανήρχοντο ὅθεν εἶχον ἔλθει ἕτεροι δὲ, οἱ θαρραλεώτεροι, διήρχοντο καθότι ἀπόφασις σταθερὰ διαλύει τὴν γοητείαν. 1

1 «Ἡ σύγχρονος ἐπιστήμη, λέγει ὁ Schurē, ἀποδίδει τὰ τοιαῦτα εἰς ἀπλὰς παρσιθήσεις ἢ ὑποβολὰς (suggestions). Ἄλλ' ἡ ἀρχαία ἀπόκρυφος ἐπιστήμη ἀπέδιδεν εἰς αὐτὰ τὰ φαινόμενα ἀξίαν τόσῳ ὑποκειμενικῆν ὄσῳ καὶ ἀντικειμενικῆν.»

«Ἐπίστευς (κατὰ τὴν γνώμην τῶν νεωτέρων θεοσῶφον) εἰς τὴν ὑπαρξιν πνευμάτων ἐlementaires (ἀνευ ψυχῆς ἢ ομικευθείσης ἡμιαυτοσυνειδήτων, πληροῦντων τὴν γῆνον ἀτμόσφαιραν καὶ ἀποτελούντων ὄνοαι τὰς ψυχὰς τῶν στοιχείων. Ἡ μαγεία, ἧτις εἶνε ἡ βούλησις ἐν ἐνεργεία καὶ ἐκμεταλλεῖται τῶν ἀποκρύφων δυνάμεων, τὰ ἀποκαθίστησιν ὁρατὰ. Ὁ Ἡ-

Μετέβαινον εἴτα εἰς αἴθουσαν μεγάλην, περιφερῆ καὶ ἀσθενῶς φωτιζομένην. Εἰς τὸ κέντρον εἰς κίον, ἐν ὀρειγάλκινον δένδρον, οὐτινος τὸ μεταλλικὸν φύλλωμα ἐξκπλοῦται ἐπὶ τῆς ὀροφῆς ἀπάσης. Εἰς τὸ φύλλωμα τοῦτο προσήρτηνται χίμικραι, γυργόνες, ἄρπυιαι, βίβες, στρύγγες, κλπ. εἰκόνες λαλοῦσαι περὶ τῶν ἐπιγείων δεινῶν, περὶ τῶν κατὰ τοῦ ἀνθρώπου ἐκμενομένων δαιμόνων, τὰ θηρία τὰυτα φαίνονται παραφυλάσσοντα τὴν λείαν των. Ὑπὸ τὸ δένδρον κἀθηται ἐπὶ μεγαλοπρεποῦς θρόνου ὁ Ἀίδωνεύς — Πλούτων, φέρων πορφύραν, κρατῶν τὴν τρίαινκν καὶ ἔχων τὸ μετώπον σύνοφρυ. Ὑπ' αὐτὸν ἡ νευρῆ παρ' αὐτόν, τὸν οὐδέποτε μειδιῶντα τὸν θεὸν τοῦ Ἄδου, ἡ σύζυγός του, ἡ μεγάλη, ἡ ραδινὴ Περσεφόνη. Οἱ μῦσαι τὴν ἀναγνωρίζουσιν ὑπὸ τὰ χαρακτηριστικὰ τῆς ἱεροφάντιδος, τῆς ὑποκριθείσης τὴν Θεάν κατὰ τὰ Ἐλευσίνα Μυστήρια. Εἶνε πάντοτε ὠραία ὠραιότερα ἴσως ἐν τῇ μελαγχολίᾳ τῆς ἀλλὰ πόσον μεταβεβλημένη ὑπὸ τὴν πένθιμον ἐσθῆτα, μετὰ τὰ ἀργυρὰ δάκρυα καὶ τὸ χρυσοῦν διάδημα! Δὲν εἶναι πλέον ἡ παρθένος τοῦ σπηλαίου ἥδη γινώσκει τὸν τοῦ κάτω κόσμου βίον καὶ δεινοπαθεῖ. Βασιλεύει ἐπὶ κατωτέρων δυνάμεων ὑπερτάτη μεταξὺ τῶν νεκρῶν, ἀλλὰ ξένη ἐν τῇ ἐπικρατείᾳ τῆς. Ἄμυδρὸν ὑπομειδίμα διαφαίνεται ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς. Ἄ! ἐν τῷ ὑπομειδίματι τούτῳ ἐγκλείεται ἡ γνῶσις τοῦ Καλοῦ καὶ τοῦ Κακοῦ, τὸ ἀνεκφραστον θέλητρον τῆς λύπης, τῆς ζησάσης καὶ βωδῆς λύπης. Ἡ δεινοπάθεια διδάσκει τὸν οἶκτον. Ἡ Περσεφόνη ὑποδέχεται μετὰ οἰκτιρμονος βλέμματος τοὺς μύστας, τοὺς γονυκλινοῦντας καὶ προσφέροντας στεφάνους ἐκ Ναρκίσσων. Τότε ἀναλάμπει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῆς φλῆξ τεθηκουῖα, ἐλπὶς ἀπωλεσθεῖσα, ἀνάμνησις ἀρεστηκουῖα τοῦ οὐρανοῦ!

Αἴφνης, εἰς τὸ ἄκρον στοᾶς τινος ἀνάντους, λάμπουσι πυρσοί, δίκην δὲ σάλπιγγος φωνή τις ἀνακράζει: «Προσέλθετε, μῦσαι! Ὁ ἄκχος ἐπανήλθεν; Ἡ Δημήτηρ ἀναμένει τὴν κόρην

ράκλειτος φαίνεται ὅτι ἀναφορικῶς τούτοις ἔλεγεν: «Ἡ φύσις πεπληρωταί πανταχοῦ δαιμόνων». Ὁ Παράκελσος τὰ ἀποκαλεῖ éléments. Κατὰ τὸν θεόσοφον τοῦτον διδάκτορα τοῦ 16ου αἰῶνος προσελκύονται ὑπὸ τῆς μαγνητικῆς ἀτμόσφαιρας τοῦ ἀνθρώπου καὶ καθίστανται τότε ἱκανὰ νὰ περιβληθῶσι πᾶσαν φανταστικὴν μορφήν. Ὅσα δὲ μᾶλλον ὁ ἀνθρώπος τυγχάνει παραδεδωμένος εἰς τὰ πάθη του, τόσῳ μᾶλλον καθίσταται λεία των, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῇ ὁ Μήγος μόνον τὰ δαμάζει καὶ τὰ διαχειρίζεται κατὰ βούλησιν Οὐχ' ἦττον ἀποτελοῦσι σφαῖραν τινὰ ἀπατηλῶν παραισθήσεων καὶ μωριῶν, ἀς δέον νὰ ὑπερπηδῆσῃ καὶ καταδάμασῃ κατὰ τὴν εἰς τὸν ἀπόκρυφον κόσμον εἰσοδόν του», κλπ.

Οἱ δὲ νεώτεροι σοφοὶ οἱ περὶ τὸν νεώτερον πνευματισμὸν ἀσχολούμενοι ἐκφέρωσι καὶ ἑτέραν γνώμην περὶ αὐτῶν.

της. Εὐοῖ!» Ἡ ἡχὴ τοῦ ὑπογείου ἐπαναλαμβάνει τὴν κραυγὴν. Ἡ περσεφόνη ἀνίσταται ὡσεὶ ἀρτυνισθεῖσα βαθέος ὕπνου καὶ ὑπὸ τινος ἀστραπιαίας ιδέας. «Τὸ φῶς! Ἡ μήτηρ μου! Ὁ Ἰακχος!» ἀναφωνεῖ καὶ ζητεῖ νὰ ἐξορμήσῃ ἀλλ' ὁ Ἀίδωνεύς τὴν ἀναχαιτίζει διὰ χειρονομίας καὶ κρατῶν αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἐσθῆτος. Ἐπικναπίπτει αὐτὴ ἐπὶ τοῦ θρόνου, ὡσεὶ νεκρά. Τότε οἱ λαμπτήρες σβέννυνται αἴφνης καὶ φωνὴ τις ἀνακράζει: «Τὸ θνήσκειν εἶνε ἀναγέννησις!» Οἱ δὲ μῦσαι σπεύδουσι τότε διὰ τῆς στοᾶς τῶν ἡρώων καὶ τῶν ἡμιθέων πρὸς τὴν ὀπὴν τοῦ ὑπογείου, ἔνθα τοὺς ἀναμένει ὁ Ἐρμῆς καὶ ὁ πυρσοφόρος. Τοὺς ἀφαιροῦσι τὸ δέμα τῶν νεβρῶν, τοὺς περιβάλλουσι διὰ λινοῦ ἐνδύματος καὶ τοὺς ὀδηγοῦσιν εἰς τὸν ναόν, ἐκλάμπρως πεφωτισμένον, ἔνθα τοὺς ὑποδέχεται ὁ ἱεροφάντης, ὁ μέγας ἱεροφάντης, ὁ μέγας ἱερεὺς τῆς Ἐλευσίνας, γέρον μεγαλοπρεπῆς, διὰ πορφύρας περιβεβλημένος.

Ἢδη δίδομεν τὸν λόγον εἰς τὸν Πορφύριον. Ἴδου πῶς ἀφηγεῖται τὰ τῆς μείζονος μύσεως τῶν Ἐλευσινίων.

«Φέροντες στεφάνους ἐκ μύρτων εἰσερχόμεθα μετὰ τῶν ἄλλων μυστῶν εἰς τὸν πρόδρομον τοῦ ναοῦ, τυφλώτοντες εἰσέτι ἀλλ' ὁ ἐν αὐτῷ ἱεροφάντης θὰ μᾶς διανοίξῃ ὄσον ὀφθαλμούς. Ἐν πρώτοις δὲ ἄς νιφθῶμεν μετὰ τὸ ἱερὸν ὕδωρ, καθύτι προτρεπούμεθα νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸν ἱερὸν περίβολον μετὰ καθαρῶν χειρῶν καὶ καθαρῆς καρδίας. Ὁδηγηθέντων ἡμῶν ἐνώπιον τοῦ ἱεροφάντου, μᾶς ἀναγινώσκει οὗτος, ἐκ τινος λιθίνης βίβλου ἡ πράγματα, ἅτινα δὲν ἐπιτρέπεται νὰ δημοσιεύσωμεν ἐπὶ ποινῇ θανάτου. Τοῦτο μόνον λέγομεν ὅτι αὐτὰ συνάδουσι καὶ σχετίζονται πρὸς τὸ μέρος καὶ τὴν περίστασιν. Ὅθ' ἐγέλῃτε ἴσως ἂν τὰ ἡκούετε ἔξω τοῦ ναοῦ. Ἀλλ' ἐκεῖ οὐδὲ ἄλλως θὰ ἐγέλῃτε ἀκούοντες τοὺς λόγους τοῦ πρεσβύτου καὶ παρατηροῦντες τὰ ἀποκαλυπτόμενα σύμβολα. Ἐτι δὲ μᾶλλον θ' ἀπόσχητε τοῦ γελᾶν, ἂν ἡκούετε αὐτὴν τὴν Δημήτηραν ἐπιβεβηκυῖαν διὰ τῆς ἰδικζούσης αὐτῇ γλώσσης καὶ τῶν σημείων, διὰ τῶν ζωνῶν φωτεινῶν σπινθηροβολισμῶν, διὰ τῆς ἐπισωρεύσεως νεφῶν ἐπὶ νεφῶν, πᾶν ὅ,τι εἴχομεν εἶδει καὶ ἀκούσει παρὰ τοῦ θεοῦ ἱερέως.

(Ἐπεται ἡ συνέχεια).

¹ Τὰ ἐπὶ λίθων γεγραμμένα ἐθωροῦντο παρὰ τῶν ἀρχαίων ὡς ἔχοντα ὑπέρονον κύρος. Τοῦτου ἕνεκα καὶ ὁ Μωῦσῆς προσήνεγκε πρὸς τοὺς Ἑβραίους τὰς ἐντολάς ἐπὶ λιθίνων πλακῶν γεγραμμένας.

Εὐχαρίστως δημοσιεύομεν τὴν εἰκόνα τοῦ νέου συνεργάτου τῆς «Φύσεως» κ. Ν. Μωραΐτου, ἱατροῦ ἐν Βερολίῳ, ὅστις θέλει κρατεῖ τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν ἐνημέρους τῆς ἐπιστημονικῆς κινήσεως τοῦ Βερολίνου. Κατωτέρω δημοσιεύομεν καὶ τὴν πρώτην αὐτοῦ ἀξιόλογον διτὴν ἀνταπόκρισιν.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΚ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ

ΑΝΑΣΤΟΓΟΝΗΣΙΣ ΝΕΚΡΟΦΑΝΟΥΣ

Βερολίον. Τῆ 2ῆς Δεκεμβρίου 1905.

Εἰ καὶ ἀπὸ μακροῦ ἀναγράφεται ἐν τῇ Ἰατρικῇ βιβλιογραφίᾳ, ὅτι ἀσφαλῶς δυνάμεθα τὴν κατάστασιν τοῦ νεκροφανοῦς ἀπὸ τοῦ πραγματικῶς νεκροῦ νὰ διακρίνωμεν, ὅμως μέχρι πρὸ ὀλίγων μῶλις ἐτῶν, τὰ γνωστὰ μέσα, ἡσπόχουν, ὅπως, ὡς οἶοντε ταχύτερον, ἕνα νεκροφανῆ ἐξεγείρωσιν. Ὅλοι δὲ ἄλλοι ὅτι οἱ μηχανικοὶ ἐρεθισμοί, ὡς τὸ γαργάλισμα τῆς ρίνος, ἡ ἐκκράξις ἢ βρετὶς (βάνκνιτς) τοῦ ὄλου σώματος ἐντριβῆ καὶ τὰ διὰ τῆς ἰσχυρῆς των ὀσμῆς ἐπιδρῶντα φάρμακα. Ἄλλ' εὐτυχῶς, ἡ ἀπὸ ὀλίγων μῶλις ἐτῶν ἐπινοηθεῖσα, μεθοδικὴ ἐκτέλεσις τῆς τεχνητῆς ἀναπνοῆς, μᾶς παρέχει ἤδη ἀρκετὰ εὐχάριστα καὶ σωστικὰ ἐπὶ νεκροφανῶν ἀποτελέσματα. Πλὴν πλέον ἡ

ἀπαξ, οὐχὶ ἐπὶ πρῶτα λεπτά, ἀλλ' ἐφ' ὀλοκλήρους κατὰ συνέχειαν ὥρας, μεθ' ὑπομονῆς, ἀπομυμνόμενοι πάντοτε αὐτὴν τὴν φύσιν, ὁ ἱατρὸς μετὰ τῶν βοηθούτων αὐτόν, πρέπει νὰ ἐπιμεινῶσιν ἐργαζόμενοι τὴν τεχνητὴν ἀναπνοήν. Ἐργον, ἐννοεῖται, ἀρκετὰ ἐργῶδες δι' ὃ καὶ οὐχὶ ἀπίθκον, οἱ ἐπὶ μακρὸν τὴν τεχνητὴν ἀναπνοὴν ἐπιτελοῦντες, ὡς κεκημηκότες, οὐχὶ κωνονικὴν καὶ ἐν ῥυθμῷ πλέον αὐτὴν ἐργάζονται, ἐπὶ προσκνεῖ ὅμως καὶ ἀνεπκνορθῶν βλάβη, τοῦ τε ἀτυχοῦς νεκροφανοῦς καὶ τῶν μετὰ καὶ τοῦ ἱατροῦ μοχθούτων. Τοῦτο τὸ κενόν, ἐρχεται ἤδη νὰ πληρῶσῃ μηχανημα ὑπὸ Οὐγγρου ἱατροῦ ἐπινοηθέντος.

Διὰ τούτου, ὡς ὁ ἐφευρέτης ἰσχυρίζεται, ἔχομεν πλέον ἀσφαλῆ ἐκαστοτε ἐν ἡμῖν τὴν δύνκμιν, τῆς ἐφ' ὅσον δῆποτε χρόνον ἐν ῥυθμῷ ἐκτέλεσεως τεχνητῆς ἀναπνοῆς καὶ οὕτω εἰς πλείστας περιστάσεις, ταχέως εἰς τὴν ζωὴν νὰ ἀνακκλέσωμεν τὸν νεκροφανῆ.

Τὸ μηχανήμα ἀποτελεῖται ἀπὸ ἓνα θώρακα (θωρακοκοιλιοεπίδεσμον) ἀποτελούμενον ἐκ δύο πετάλων, ἐνομούμενων κατὰ τὰ πέρατά των, ἐν δὲ τῇ λοιπῇ των ἐκτάσει ἐνομούμενων καὶ ἀφροστῶντων ἀπ' ἀλλήλων, οὕτως ὥστε κενούς διαφόρους ἀποτελοῦσι χώρους καὶ ὅστις ἐπὶ τῆς κοιλῆς καὶ τοῦ κατωτέρου τμήματος τοῦ θώρακος, ἐφαρμόζεται. Δι' ἐνὸς δὲ φυστηῆρος, παράγεται ὑπὸ τὸν θώρακα, (θωρακοκοιλιοεπίδεσμον) ἐναλλάξ, ἀρκίως καὶ συμπύκνωσις τοῦ ἀέρος.

Ὁ εὐκαμπτος κοιλιοεπίδεσμος, φέρων ὑπ' αὐτὸν ρυθμιστικὴν δύναμιν, (δυναμόμετρον ρυθμιστικόν, ρυθμιστήρα) παράγει κινήσεις ὅσας φυσιολογικῆς: αὐταὶ δὲ προκαλοῦν ἓνα καρδιακὸν μασσάζ καὶ μίαν ἐπενέργειαν ἐπὶ τῆς γλώσσης· κατόπιν δὲ αὐτῶν μίαν τεχνητὴν κυκλοφορίαν καὶ μίαν τεχνητὴν ἀναπνοὴν ἀποκαθίσταται.

Ἦδη δὲν δυνάμεθα φυσικὰ σοβαρῶς ἀποφραθῶμεν διὰ τὴν μηχανισμόν τῆς κατασκευῆς καὶ γενικῶς διὰ τὸ πρακτικὸν καὶ τὸ λυσιτελεῖς ἢ μὴ τοῦ μηχανήματος. Ἄς εὐχηθῶμεν μόνον αἱ ἐπιστημονικὰ κορυφαὶ καὶ ὁ ἐπιστημονικὸς κόσμος νὰ ἐπιβεβαιώσωσι τὸ σωτήριον τοῦ νέου μηχανήματος.

N. Μωραΐτης
ιατρός.

ΠΕΡΙΕΡΓΟΣ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ

Πολὺ περίεργος καὶ ἐνδιαφέρουσα πνευματικὴ συνδιάλεξις ἐγένετο πρό τινων ἡμερῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ μου, ὅτε τὸ ἑσπέρας μετὰ τὸ δεῖπνον προσήλθον παρ' ἐμοῦ ὁ δημοσιογράφος κ. Π... μετὰ τοῦ ἱατροῦ κ. Μπ... Δημοσιεύω δὲ ταύτην κατὰ παράκλησιν τοῦ προσελθόντος καὶ ἀνακοινώσαντος τὰ κατωτέρω, κατὰ λέξιν ὡς ἐγράφησαν, πνεύματος τῆς Μαρίας Μ.

Μετὰ διαφόρους ὁμιλίαις, συμπεσόντος λόγου περὶ πνευματισμοῦ, ὁ κ. Πκ... προσεφέρθη νὰ μᾶς χρησιμεύσῃ ὡς μεσάζων πρόσωπον καὶ ἄλλοτε μεσολαβῆσαν, ὡς μᾶς ἔλεγεν, εἰς τοιαύτην μετὰ ψυχῶν συνεννόησιν, ἀλλ' ὅτι ἡμῶς ὑπόκειται εἰς νευρικὰς ἀνησυχίας. Τὸν διεβεβίωσα, ὅτι θὰ διεξαγάγω ταύτην ἀνευ ταραχῆς καὶ τὸν ἐτοποθέτησα παρ' ἐμοῦ, παρὰ τῇ στρογγύλῃ τραπέζῃ τοῦ γραφείου μου, παρὰ τῇ ὁποίᾳ ἐπλησίασεν ὁ ἱατρός, εἰς τῶν υἰῶν μου καὶ ἡ μικρὰ μου θυγάτηρ. ἵνα μὴ τοῖς διαφύγῃ οὐδὲν ἐκ τῶν συμβησομένων.

Ὁ κ. Πκ... ἐταράχθη ὀλίγον νευρικῶς, ἐκινήθη ἀκουσίως καὶ μόλις ἤρξαμην τῆς προσκλήσεως πνεύματος ἡ χεὶρ του ἐτινάσσετο ἐπὶ τοῦ χάρτου μετὰ τῆς μολυβδίδος.

— Ἐπιθυμῶ, εἶπον, νὰ συνεννοηθῶμεν ἡσύχως καὶ ἀνευ ταραχῆς καὶ ἂν ἦλθεν ἀγαθὸν πνεῦμα, παρακαλοῦμεν νὰ ἀπομακρύνῃ ἐντεῦθεν τὰ πανηρά.

Ἀμέσως δὲ τότε ἔγραψεν:

«Εἶμαι ἡ Μαρία Μ.»

— Γνωρίζει κανεὶς ἐξ ὑμῶν, ἠρώτησα, τὸ πρόσωπον αὐτό;

— Ὅχι, μοὶ ἀπήντησαν.

— Περιέργον, εἶπον ἄλλο πνεῦμα ἐζήτησα καὶ ἄλλο ἦλθεν ἡδῆ. Ἄς ἴδωμεν λοιπόν. Ἐξηκολούθησα δὲ ἐρωτῶν:

Ἐρωτ. Τί πνεῦμα εἶσαι καὶ τί θέλεις;

Ἀπόκρ. Εἶμαι πνεῦμα ἀγαθόν, δηλητηριασθὲν ἐν τῇ γήϊνῃ ζωῇ πρό τριῶν μηνῶν ἐν Ζ... Ἐρωτήσατε τί θέλετε καὶ θὰ σὰς εἶπω.

Ἐρωτ. Ν' ἀποσυρθῆς καὶ νὰ ἔλθῃ τὸ πνεῦμα, ὅπερ ἐζήτησαμεν.

Ἀπόκρ. Σὰς εἶπον, εἶμαι πνεῦμα ἀγαθόν, δὲν ἀφίνω νὰ ἔλθῃ ἡδῆ ἄλλο, διότι ἔχω νὰ σὰς ὁμιλήσω. Εἶναι ἀνάγκη. Ἐλπίζω νὰ σὰς ἐκλύσω εἰς ὅ, τι θέλετε.

Ἐρωτ. Ἄμψ ἐλλομεν καὶ εἰς ἀπόδειξιν ἐρωτῶμεν, δύνασαι νὰ ἐγειρῆς αὐτὸ τὸ τεμάχιον τοῦ χάρτου καὶ νὰ τὸ τοποθετήσῃς ἐκεῖ;

Ἀπόκρ. Ὅχι, διότι αὐτὸ εἶναι ἔργον τῶν κακοποιῶν πνευμάτων! Ἐγὼ, ἐὰν ἐγγίσω τὴν ὕλην, ὑλοποιούμαι. Πρέπει νὰ γνωρίζετε, ὅτι ὅταν σὰς δίδεται ὁμοίᾳ τῆς σημερινῆς εὐκαιρίας, δέον νὰ καταγίνεσθε εἰς ὑψηλότερας ἐρω-

τήσεις, παρὰ τῶν ὁποίων δύνασθε νὰ ὠφεληθῆτε.

Ἐρωτ. Καλῶς, ἡδῆ ἐπέστημεν, ὅτι εἶσθε ὄντως ἀγαθὸν πνεῦμα καὶ λέγετέ μας, τί θέλετε. Πρὸς τί αἱ ἀνακοινώσεις αὐταὶ;

Ἀπόκρ. Τὰς ἀνακοινώσεις τὰς ἔκμα, διότι μετὰ τινος ἡμέρας διακρίνονται οἱ γονεῖς μου ἐπὶ συκοφαντίᾳ, καθότι ἐπέδωκαν μὴνυτιν κατὰ τῶν ἱατρῶν. Ὑπάρχει ψευδὴς ἔκθεσις νεκροψίας, ἀλλὰ νεκροψία δὲν ἐγένετο. Ὁ ἐὶ-μὲν σύντροφός σας πιστός καὶ ὀδηγός ἀγαθός, ἐὰν φροντίσῃτε ν' ἀποκαλύψῃτε τὸ μέγα σκάνδαλον.

Ἐρωτ. Καλῶς, θὰ πράξωμεν ὅ, τι δυνάμεθα· ἀλλὰ ἐπικύλαξε τὸ ὄνομά σου ὡς καὶ τοῦ συζύγου σου καὶ τοῦ ἡδῆ εὐρίσκειται οὗτος.

Ἀπόκρ. Ὀνομάζομαι Μαρία Μ..., ὁ σύζυγός μου Μάριος Μ., εὐρίσκειται δὲ εἰς Ζ...

Ἐρωτ. Καλῶς. Ἦδῶς ἐγένετο ἡ δηλητηρίασις πότε καὶ διὰ τίνος σκοπῶν;

Ἀπόκρ. Φροντίσατε νὰ ἀποκαλύψῃτε τὸ μέγα σκάνδαλον. Ἐγὼ ὑπὸ ἱατροῦ διὰ μορφίνης δηλητηριασθεῖσα. Σύζυγός μου εἶχεν ἐχθρούς. Ἐγὼ ἐδηλητηριάσθην τὸ Σάββατον, τὴν ἡμέραν, καθ' ἣν ἐν τῇ γήϊνῃ ζωῇ ἐορτάζετε μεγάλην ἐορτὴν τῶν πνευμάτων, παύσατε ἐξ ἐλαιογενούς πυρετοῦ. Οἱ ἱατροὶ ἔχοντες πάθη μετὰ τοῦ συζύγου μου, με ἐδηλητηρίασαν δι' ἀφθόνου δόσεως μορφίνης.

Ἐρωτ. Καλῶς, θὰ δημοσιεύσωμεν ταῦτα διὰ νὰ λάβουν γνῶσιν οἱ ἀρμόδιοι, ἀλλὰ θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ ἐρχεσαι ὁσάκις σὲ κελῶ.

Ἀπόκρ. Ὁ θὰ ἔμαι μαζί σας πάντοτε, φθάνει νὰ καταγίνεσθε εἰς ὑψηλότερους σκοπούς καὶ πράγματα δυνάμενα νὰ ὠφελήσουν καὶ ὑμᾶς καὶ ἄλλους.

Ἐρωτ. Καλῶς. Δύνασαι νὰ μᾶς εἴπῃς ἡδῆ τι περὶ τῆς πολιτικῆς, τίς θὰ σχηματίσῃ νέαν Κυβέρνησιν;

Ἀπόκρ. Ὁ θὰ σὰς εἶπω, ἀλλὰ πρέπει νὰ καταγίνεσθε εἰς ὑψηλότερας ἐρωτήσεις. Κυβερνήσιν θὰ σχηματίσῃ δι' ὀλίγον διάστημα ὁ Θεοτόκος, πλὴν ὁ θὰ ἐγῆτε ἄλλας ἀσχολίας, καθ' ἃς θὰ ἐγῆτε κυβερνητικὴν μεταβολήν. Ὁ θὰ τὸν διαδεχθῆ δὲ ἄλλος τις, ὅστις μετὰ τινος χρόνου θ' ἀπομακρυνθῆ τῆς πολιτικῆς σας. Ἐκλέξατε πολιτικούς ἀρχοντας, διότι... (παραλείπονται τὰ περαιτέρω).

Συνεπεῖξ τῶν ἄνωτέρω ἀποκαλύψεων τοῦ πνεύματος τῆς Μαρίας Μ..., τὰ ὁποῖα ἐθεώρησα καὶ σπουδαῖα καὶ καταπληκτικὰ, ἔγραψα εἰς Ζ... εἰς συγγενῆ μου τινά, ὅπως βεβαιωθῶ περὶ τῆς ἀληθείας τοῦ πράγματος, καὶ κατόπιν προσῶ εἰς τὴν δημοσίευσιν αὐτῶν, ὅτε πρὸς μεγάλην μου ἐκπληξιν λαμβάνω τὰς ἀκολουθοῦσας σχετικὰς πληροφορίες, μολοντοὶ ληθθεῖσαι ἀνευ ἐνδιαφέροντος παρὰ

γυναικίως καὶ ἐκ τῶν διαχιδόμενων ἐν ταῖς οἰκίαις.

«Μοῦ γράφεις διὰ τὴν Μαρία Μ... Αὐτὴ ἀπέθανε πρό ἑννέα μηνῶν ἐδῶ, δι' ὅ ἡμέρας, με πόνους τρομερούς εἰς τὴν κοιλίαν. Φκίνεται δὲ, ὅτι εἶχον ὑπάγει εἰς ἐξοχὴν καὶ ἔφαγαν σαρκαστικὰ καὶ φρούτα πολλὰ καὶ ἐκατάπινε τὰ κουκούτσια. Ἀφοῦ ἔφαγεν, ἐπῆγεν εἰς τὴν θάλασσαν νὰ κάμῃ λουτρίν, ἀλλ' ἦτο καὶ εἰς θέσιν, ὅπου δὲν τῆς ἐπετρέπετο τοῦτο. Μόλις τὴν εἶδεν ὁ σύζυγός της ἔτρεξε καὶ τὴν ἐπῆρεν, ἀλλ' εἶχε κακὰ βραχίη. Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐφυγεν ἡ μητέρα της, ὅπου ἔκλαυτε πολὺ.

Ἐπῆλθε καὶ σύγγχισις με τὸν ἄνδρα της. Ἐπεπετε λοιπὸν ἀμέσως ἀσθενής. Καθὼς λέγουσιν, δὲν τῆς ἔδωσαν λάδι οἱ ἱατροὶ νὰ καθαρῶσθῃ, ἀλλὰ με ἐνέσεις ἐπολέμησαν, ὅπου ἔβγαλε τὴν ἀκαθαρσίαν ἐκ τοῦ στόματός της. Ἦς ἐδίδον κατόπιν καθαρτικὰ, ἀλλὰ δὲν ὠρέλουν πλέον καὶ ἀπέθανεν. Ὅταν ἦλθε πάλιν ἡ μητέρα της ἐζήτησε νὰ γίνῃ νεκροψία, ἀλλ' οἱ ἱατροὶ δὲν ἠθέλησαν, διότι εἶχεν ἀρχίσει πλέον ἡ σψις. Τότε λοιπὸν ἡ μήτηρ της κατήγγειλε τοὺς ἱατροὺς, ἀλλὰ κατόπιν ἀπέσυρε τὴν καταγγελίαν καὶ ἔφυγε. Ὁ σύζυγός της εἶναι ἐδῶ, ἀλλὰ δὲν τὴν λησμονεῖ.

Κατόπιν λοιπὸν τῆς ἐπαληθεύσεως τῶ ὑπὸ τοῦ πνεύματος τούτου ἀποκαλυφθέντων, φρονούμεν, ὅτι ἡ Δικαιοσύνη δύναται καὶ ἂν τὸ νομίζῃ εὐλογον καὶ ὑπάρχει καταγγελία κατὰ τῶν γονέων αὐτῆς, νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει καὶ τὰς περιπτώσεις τῆς μὴ πραγματοποιήσεως ἐγκαίρου νεκροψίας.

Φ. Π.

ΣΤΟ ΧΩΡΙΣΜΟ ΣΟΥ

Βάστα τὸν πόνο σου καρδιά
Ἄλλὰ, καρδιά, στοχάσου
Ἡ ἀκριβὴ σου πάναγιά
ὅε θᾶνε πειὰ κοντὰ σου.

***

Βάστα τοὺς κτύπους σου καρδιά
Ψυχὴ ὅταν πετάξῃς
στοῦ οὐρανοῦ τὴν ἀγκαλιὰ
στοῦ δρόμο νὰ χαράξῃς.

***

Μὲ τᾶστρο τὰ ὀλόχουσα
στοῦ σκοτός ποῦ θ' ἀφίνης
γιὰ μιὰ γλαυκὰ ἀνόμνησι
τὸ ὄνομα... ἐκείνης.

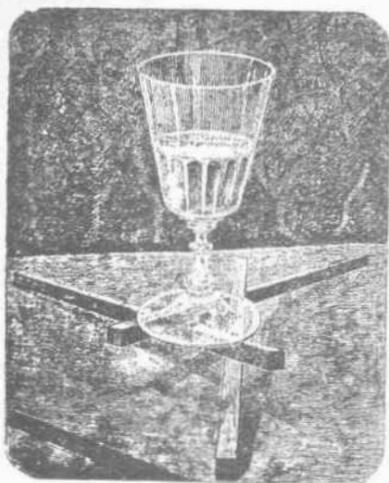
Π. Δ. Κ.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΠΑΙΓΝΙΟΝ

Πειράματα Ἰσορροπίας.

Πολλὰ τοιαῦτα πειράματα ἐγράφησαν ἐν τῇ «Φύσει» προκαλέσαντα τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὸν θαυμασμὸν τῶν ἀναγνωστῶν. Πράγματι δὲ εἶνε πολὺ διασκεδαστικὸν ἐν τινὶ συναναστροφῇ νὰ γνωρίζῃ τις σειρὰν τοιοῦτων παίγνιων, θέτων ἐν ἰσορροπία εὐθραύστα ἀντικείμενα πρὸς μέγιστον ῥόθον τῶν οἰκοδεσποινῶν. Τοιοῦτον εἶνε καὶ τὸ παρὸν παίγνιον. Λάβετε τρεῖς χάρακας καὶ ἐν ποτήριον καὶ προτείνετε τοῖς παρευρισκομένοις νὰ κατασκευά-

σωσι δι' αὐτῶν τρίποδα ἐφ' οὗ νὰ στηριξῶσι τὸ ποτήριον.

Τοῦτο κατορθοῦται ὡς ἐξῆς. Ἐπὶ τοῦ ἐνός χάρακος στηρίζετε τὴν ἄκρην τοῦ δευτέρου, ἐπὶ τούτου δὲ τὴν ἄκρην τοῦ τρίτου, ἀφού προηγουμένως ἐπὶ τοῦ τρίτου τούτου στηρίξετε τὴν ἄκρην τοῦ πρώτου, ὡς δεικνύεται ἐν τῇ ἀνωθι εἰκόνι. Ἦδη ἐπ' αὐτῶν εἶνε εὐκόλον νὰ ἰσορροπῆτε τὸ ποτήριον.

ΩΦΕΛΙΜΟΙ ΓΝΩΣΕΙΣ

Καθαρισμὸς ὑάλων. — Πρὸς καθαρισμὸν τῶν ὑάλων τῶν παρρηθῶν ἢ βυτρινῶν μὴ μεταχειρίζεσθε σαπωνάδαν, ἀλλὰ ὑψομαλινὸν βρεγμένον δι' ὕδατος περιέχοντος ὀλίγην ἄμμωνίαν. Ἐπειτα τὰς τρίβετε δι' ἐτέρον λινοῦ καθαρῶ ὑψομαλινῶ. Ἄν ἄρα εἶνε πολὺ ἀκράχτοι ἢ ἔχῃσι διαφόρους κηλίδας, ἐκτὸς εἰλαιωμάτων, ἀλοιφατέ τας διὰ πολυτοῦ ἐξ ὕδατος, ἄμμωνίας καὶ κόνεως τριπόλεως ἅμα δὲ ξηρανθῇ τὸ στρώμα τοῦτο, τὸ ἀφαιρεῖτε τρίβοντες διὰ στεγνῆς ὀθόνης.

Καθαρισμὸς θερμοσφῶν. — Αἱ σιδηραὶ θερμοσφῶν, αἵτινες μένουσιν ἐν ἀχρηστία κατὰ τὰς θερμὰς ἐποχὰς, ἐντὸς ὑπογείων προσλαμβάνουσιν ἐπιπόλαιόν τινα σκωρίαν, ἣτις ἐξκαίρεται ἐὰν τριφθῶσιν ἰσχυρῶς διὰ βούρτσας καὶ κόνεως γραφίτου.

Τὰ μάλλινα ὑφάσματα. — Δὲν εἶνε εὐκόλον πρᾶγμα ἐκ μόνης τῆς ὕψεως νὰ διακρίνωμεν ἂν ὑψομαλινὸν τι εἶνε καθαρῶς μάλλινον ἢ μικτόν. Ὁ καλεῖτερος τρόπος εἶνε νὰ ξεφτίσωμεν τὴν ἄκρην καὶ νὰ καύσωμεν νήματα τινα, χωριστὰ ἐν ἑκάστῳ. Καὶ ἂν μὲν εἶνε βαμβάκερον τὸ νῆμα θὰ κῆ ταχέως καὶ τελείως. Ἄν ὅμως εἶνε μάλλινον καίεται βραδέως, ἀποδίδον ὀσμὴν καιομένων τριχῶν.

Γαλατομπούρεκον.

Κτυπάτε 8 αὐγά ἐπὶ 1 ὥραν, ἔπειτα βίπτετε 1/2 ὀκτὸν γάλακτος, 35 δρ. σιμιγδαλίου, ἐν κοχλιάριον ἄλατος, 1/2 κοχλιάριον βουτύρου καὶ 150 δρ. ζαχαρώς· τότε βάζετε τὸ δοχεῖον εἰς τὴν φωτιάν καὶ ὅταν κοχλάσῃ, τὸ κατεβάζετε, τὸ σκεπάζετε μὲ μίαν πετσέταν καὶ μὲ τὸ καπάκι. Βάζετε εἰς τὸ ταψίον 300 δρ. φύλλου, ζάχαριν σιρόπι καὶ ἀνὰ δύο φύλλα τὰ ἀλείφετε μὲ βούτυρον.

ΩΔΕΙΟΝ ΛΟΤΤΝΕΡ

Μία συναυλία.

Τὸ Ὁδεῖον Λόττνερ ἔσχε τὴν ἐπιτυχῆ ἔμπνευσιν νὰ ἐκφράσῃ τὴν 150ῆν ἐπέτειον ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ πολλοῦ Μότσαρτ. Τὸ πρόγραμμα περιελάμβανε σύντομον διάλεξιν περὶ τοῦ μουσουργοῦ καὶ τοῦ ἔργου τοῦ καὶ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἀθονάτου «Ρέκβιεμ» τῆς ὑπὸ λίαν μυστηριώδεις συνθήκας μελοποιηθείσης συνθέσεώς του, ἣτις καὶ τὸ κύκνειον τοῦ Μότσαρτ ἄσμα ὑπῆρξε.

Ἡ ἐκτέλεσις τῆς Ἀναπαύσεως ὑπὸ τὴν ἐξ ἀπεικῆς δᾶφνης ἐστεμμένην εἰκόνα τοῦ μουσουργοῦ, ἔκράτησεν ἐν βαθεῖα συγκινήσει τοὺς πολυπληθεῖς ἀκροατὰς, οἵτινες εἰς ἐκάστην στρεφῆν ἐξέσπων εἰς χειροκροτήματα καὶ ἐπιφωνήσεις. Ἄλλ' ἐκτὸς τῆς μουσικῆς ταύτης ἀπολαύσεως, οἱ παρευρεθέντες ἀπεκόμισαν καὶ τὴν ἀρίστην ἐντύπωσιν περὶ τοῦ Ὁδεῖου τούτου, καθὼς ἢ δυσκολωτάτη αὕτη σύνθεσις ἐξετελέσθη ἀριστα ὑπὸ τῶν μαθητῶν καὶ μαθητῶν ἐξ ὧν διεκρίθησαν εἰς τὰς μοναδίας ἢ ὑψίφωνος Ἡλέκτρα Παπαγεωργακοπούλου, ἢ μεσοφωνος δεσποινίς Ἀναστασιάδου, ὁ ἐξύφωνος κ. Καμύσης καὶ ὁ βαθύφωνος κ. Βίλτσης.

Ἄλλῃθως ἄξιαι θερμοσφῶν συγχαρητηρίων ἦσαν ἢ κ. Λόττνερ καὶ ὁ κ. Μπέμμερ.

ΤΕΣΣΑΡΕΣ ΓΕΝΝΕΑΙ ΣΥΝΑΝΤΩΜΕΝΑΙ

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τοῦ θανάτου τοῦ βασιλέως τῆς Δανίας Χριστιανοῦ, δημοσιεύομεν τὴν εἰκόνα αὐτοῦ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Φρειδερίκου, τοῦ ἐγγόνου τοῦ καὶ τοῦ διεγγόνου τοῦ. Ἡ γεννεαλογία αὕτη παρέχει ἡμῖν σπάνιον φαινόμενον ἐν τοῖς χρονικοῖς τῆς ἰστορίας μας, ἰδίως διὰ βασιλικούς οἴκους.

εξοχικούς μέρες διακείμενες, διότι και υγείαν και ήσυχίαν και απόλαυσιν έχουν, είπον κατ' έμαυτόν. Ἄλλὰ καὶ οὕτε αὐτοὶ εἶναι εὐχαριστήμενοι, διότι, ἐνῶ ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν τὴν ἀπόλυτον ήσυχίαν καὶ τὴν ἐξοχικὴν τῶν ἀπόλαυσιν, αὐτοὶ τουναντίον θέλουν τὰς μεγάλας πόλεις καὶ τὴν τύρβην τοῦ κόσμου.

Μετ' ὀλίγον, οὕτω πορευόμενος ἀφικόμενον πρὸ τοῦ ἀπροχωρήτου καὶ ἐδυσκολεύθη τὴν νὰ πράξω. Αἴφνης εἶχον εὐρεθῆ πρὸ δύο ὁδῶν καὶ δὲν ἐγνώριζον ποῦν διεύθυνσιν νὰ λάβω.

Περίεργον τοῦτο μοὶ ἐφάνη καὶ ἀπροσδόκητον καθόσον μοῦ εἶπον εἰπεῖ, ὅτι μίαν μόνον καὶ εὐθεῖαν ὁδὸν θὰ εὕρισκον μέχρι τέλους.

Μόνος δὲ ἐν τοιαύτῃ ἐξοχικῇ θέτει καὶ ἐσπερινῇ ὥρᾳ ὅτ μ. μ. εὕρισκαμενος, ἐν ξένῳ ὄλως καὶ ἀγνώττῳ μοὶ τόπῳ, ἐδυτκασχέτου καὶ πῶς καὶ ἐσκεπτόμην ποῖαν ὁδὸν ν' ἀκολουθῆσω, ὅτε ἀπεράσιμα τέλος τὴν πλετυτέραν νὰ λάβω. Ὀλίγον δ' ἔτι βαδίσας βλέπω ἐναντί μου μικρὰν οἰκίαν, πρὸ ἐκτεταμένου ὠραίου κήπου καὶ εὐειδῆ τινὰ κόρη, παρκατηρούσαν με ἐκ τοῦ παραθύρου. Δὲν θὰ ἦναι ἀδικρισία, ἐσκεφθῆν τότε, καθ' ὃ ξένος, νὰ τὴν ἐρωτήσω καὶ πλησιάσας πρὸς αὐτήν :

— Γνωρίζετε, τῆ εἶπον, ποῦ εἶναι ἡ οἰκία τοῦ ἱατροῦ κ. Τσουρμαγέλη ;

Ἐμειδίασεν ἐν τῷ ἄμα καὶ :

— Πῶς δὲν γνωρίζω μοὶ ἀπαντᾷ μετὰ προθυμίας, ἀφοῦ εἶναι αὕτη ἐδῶ καὶ ἐγὼ εἶμαι ἡ θυγάτηρ του.

— Ἄ, εἴθε ἡ θυγάτηρ του, τῆ ἀπαντῶ μετ' ἐκπλήξεως, τότε χαίρω πολὺ, καὶ ὁ κύριος πατήρ σας ;

— Ἐξῆλθε, ἴσως μετέβη εἰς τοῦ κ. Μπότσαλη τὸ κτῆμα.

— Ἄ, ἔτσι καὶ ποῦ εἶναι, παρκακλῶ ἡ οἰκία τοῦ κ. Μπότσαλη.

— Αὕτη, ἐκεῖ, παρκακλῶ ἀριστερά, ὀλίγον προχωροῦντες, ἡ πρώτη...

— Ἄ, σας εὐχαριστῶ, δεσποινίς, εἴθε πολὺ καλῆ. Χαίρετε.

— Τίποτε, Κύριε, μὰ ποῦ εἴθε σας ; παρκακλῶ.

— Ἐγὼ ; ἄ ! δὲν με γνωρίζετε σας, εἶμαι ἕνας ξένος, Ἀθηναῖος, δεσποινίς.

— Ἀθηναῖος ; μὰ ποῦ, πῶς σας λέγουν, νὰ εἶπω τοῦ πατέρως.

— Ὅτ τὸν ἴδω ἐγὼ τὸν πατέρως. Χαίρετε, δεσποινίς καὶ au revoir.

— Ἀντιχαίρετε, au revoir, Κύριε, μοὶ ἀπαντᾷ, ἀπροῦσα.

Ἐγὼ δὲ ἐπροχώρησα τότε εὐχαριστημένος ὅτι ἔμαθα τέλος ποῦ εὕρισκομαι καὶ ποῖαν ὁδὸν εἶδει ν' ἀκολουθῆσω. Μετὰ εἰκοσάλεπτον δ' ἔτι ὁδοπορίαν, εἶχον φθάσει πλησίον τῆς οἰκίας τοῦ κ. Μπότσαλη. Διελθὼν δὲ τὴν μεσο-

λαβοῦσαν ξυλίνην γέφυραν τοῦ ποταμοῦ, ἐπλησίασα καὶ ἐκρούσα τὴν θύραν.

Δεσποινίς τις δεκαπενταετὶς προσῆλθε καὶ μοὶ ἤνοιξε αὐτήν.

— Ἐδῶ εἶναι ὁ κ. Μπότσαλης ; ἠρώτησα.

— Μάλιστα, ὀρίτε μέσα, μοὶ ἀπαντᾷ πάνυ προθύμως καὶ δοῦσα μοὶ κάθισμα ἐν τῷ ἐξώστῃ πρὸ ὠραίου κήπου, με παρεκάλεσε νὰ τὸν περιμῆνω.

Ἐνῶ δὲ μετέβη νὰ τὸν καλέσῃ, ἑτέρα δεσποινίς χαριτόβρυτος καὶ χαρίεσσα προσῆλθε καὶ μοὶ ἐσυστήθη καὶ αὕτη ὡς θυγάτηρ τοῦ κ. Μπότσαλη.

«Περίεργον, εἶπον κατ' ἑμυτόν, εἰς τὰ ὠραία αὐτὰ μέρη τόσαι πολλαὶ καὶ ὠραῖαι δεσποινίδες διακίμενον ἢ ὄνειρεύομαι ὅτι εὕρισκομαι εἰς κανένα κήπον νυμφῶν καὶ νηρηίδων ;»

Μετ' ὀλίγον προσῆλθεν ὁ κ. Μπότσαλης, τεσσαρακονταετὴς ὡς ἔγγιστα, εὐγενέστατος καὶ πολὺ φιλότιμος ἀνὴρ ὡς καὶ ἡ ἀγαθωτάτη καὶ περιποιητικωτάτη σύζυγός του, οὔτινες πολὺ κῆχαριστήθησαν ἐπὶ τῇ ἐπισκέψει μου ταύτῃ καὶ ἐπροθυμοποιήθησαν τίς πρῶτον, τίς ὕστερον νὰ μοὶ παρκακλώσῃ τὰς καλεϊτέρας τῶν ἐκδουλεύσεις. Ἰδίᾳ ἡ ἀξιόλογος θυγάτηρ των, δεσποινίς Πελαγία, δὲν εἴξευρε τί νὰ πράξῃ πρὸς εὐχαριστήσιν μου, ἐνθουσιασθεῖσα πολὺ, διότι τόσον ἀπροσῆτως παρουσιάσθη εἰς τὴν ἐξοχὴν των ὁ διευθυντὴς τῆς «Φύσεως», οὔτινος μετ' ἐνδιαφέροντος, ὡς μοὶ ἔλεγεν, ἀνεγίνωσκε πάντοτε τὰ ὠραία ταξείδιά του. Ὅτε δὲ τῆ εἶπον τὸ περιπετειῶδες ἀπὸ Μιτυλήνης εἰς Πλωμάριον ταξείδιόν μου καὶ τὴν τρικυμίαν τοῦ περάματος, μοὶ διηγήθη ἐν ἔτερον πρόμοιον πολὺ διασκεδαστικὸν ἐπεισόδιόν της, ὅτε διήρχετο μετὰ τοῦ πατρός της ἐκεῖθεν καὶ εὕρισκοντο καὶ πολλαὶ ἄλλαι γυναῖκες ἐντὸς τοῦ μικροῦ κακίου ἐκείνου.

Εἶτα ὁ κ. Μπότσαλης μᾶς ἐπρότεινε νὰ καθίσωμεν εἰς ἄλλην ὠραιότεραν θέσιν τοῦ κήπου του, ὅπου μᾶς ἐκόμισαν αἱ θυγατέρες του σπανίους κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην καρπούς καὶ οἶνον ἐξάριστον, παλαιὸν καὶ ἐνῶ συνεζήτούσαμεν καὶ ὠμιλοῦμεν μετὰ πολλῆς οἰκειότητος ὡς παλαιοὶ φίλοι, προσῆλθον καὶ ἄλλαι δεσποινίδες καὶ κυραὶ ἐκ τῶν πέριξ, ὡς καὶ ἡ μεγαλειτέρα του θυγάτηρ, ὕπανδρος ἤδη οὖσα.

Εἶμεθα ἤδη εἰς τὴν 7 ὥραν μ.μ. καὶ ἤτοιμαζόμενα ν' ἀπέλθω, ὅτε προσῆλθον ἐν τάχει ὁ κ. Λουκέλλης μετὰ τοῦ κ. Διαμαντίδου ἐμπόρου, ἀναζητοῦντες με καὶ ἐν τέλει γελῶντες.

— Καλὲ ἐδῶ εἶσαι ; μοὶ λέγουν καὶ ἡμεῖς σὲ ἀναζητοῦμεν ἐπὶ δύο ὥρας καὶ ἀνησυχούμεν, μὴ ἐπαθες τίποτε.

— Καὶ πῶς ἦλθατε ἐδῶ ;

— Μᾶς εἶπαν, ὅτι σὲ εἶδαν νὰ πηγαίνης πρὸς τοὺς κήπους καὶ ἐρωτῶντας ἦλθον ἐδῶ.

— Ὁραῖα, ἀλλὰ εὐτυχῶς δὲν ἐπαθα τίποτε, μολοντί δὲν ἐγνώριζα τὰ μέρη... Ἡ «Φύσις» δὲν χάνεται εἰς τὴν Φύσιν. Ὁραῖα μέρη καὶ κῆχαριστήθη πολὺ.

Καὶ τότε μᾶς ἐκράτησαν περισσότερον, αἱ δὲ δεσποινίδες ἀδελφὴ Πελαγία καὶ Εἰρήνη ὁμολογουμένως ἐδείχθησαν ἀνώτεροι ἐαυτῶν, παρασχούσαι ἡμῖν ἀφθότους τὰς περιποιήσεις των καὶ προσενεγκοῦσαι συνάμα πολλὰ ἀνθη ἐκ τοῦ ὠραίου κήπου των

Εἶτα δὲ μᾶς συνώδευταν μέχρι τῆς ὁδοῦ καὶ ἀπῆλθον ἐκ εὐχαριστημένοι ἀποκομίσαντες ἀρίστα ἐντυπώσεις ἐκ τῆς καλλίστης αὐτῆς οἰκογενείας.

Τὴν ἐκαύριον πρῶτον ἀνεχωρήσαμεν διὰ Μιτυλήνην ἐκ Πλωμαρίου διὰ τῆς αὐτῆς ὁδοῦ καὶ δι' ἀμάξης, συμπεριλαβόντες καὶ τὸν κ. Ι. Παππαγεωργίου ἐργοστασιαρχὴν μεταβαίνοντα εἰς Ρωμουνίαν. Καθ' ὁδὸν δὲ διήλθον ὠραιότητα καὶ διασκεδαστικωτάτην συναναστροφὴν, καθόσον ὁ κ. Παππαγεωργίου τυγχάνει κάλλιστος πατριώτης, πεπειραμένος ἀνὴρ καὶ ἐμβριθὴς κοσμοπολίτης. Ὅτε δὲ διήλθον τὸ πέραμα τῆς Ἰερᾶς εἶχε μείνη ἐντὸς τῆς ἀμάξης. Ἄλλὰ ἡ θάλασσα ἦτο γαλινηωτάτη καὶ οὐδέναι κίνδυνον διετρέξαμεν τὴν φερόν ταύτην.

Ἀφοῦ δὲ παρέμεινε ἐπὶ διήμερον ἔτι εἰς Μιτυλήνην, ἀπῆλθον διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου τῆς Ρωμουνικῆς Ἐταιρείας εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ο ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ

«Πολὺ ἡψηλὰ κάμνεις γωληὰ καὶ θὰ σοῦ σπᾶσ' ὁ κλῶνος ;
θὰ σοὶ πετάξῃ τὸ πουλί
καὶ θὰ σοὶ μείν' ὁ πόνος.»

Ἦτο θέρος τοῦ 1891ου, ἐποχὴ τῶν δικασιῶν τῶν μαθημάτων πάντων τῶν σχολείων, ἐποχὴ τῆς ἀναστατώσεως τοῦ διδασκαλικοῦ προσωπικοῦ, τοῦ σπεύδοντος ἀπὸ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἀποκέντρων πολιγῶν, κωμοπόλεων καὶ χωρίων εἰς τὰς κεντρικωτέρας πόλεις, τὰς χρησιμευούσας ὡς κοινὸν ἐντευκτήριόν σου, ἐλάχιστα ἐκτιμωμένων καὶ ἀδίκως περιφρονουμένων τῶν ἐργατῶν τούτων τῆς παιδείας, ὅτε κητήρχετο ἀπὸ Ἐάνθης, μικρᾶς πόλεως, κειμένης εἰς τὰ δυτικὰ τῆς Θράκης καὶ γνωστῆς οὔσης, ὡς καὶ ἡ Δράμα διὰ τὰ περίφημα κάπνα της, εἰς Θεσσαλονίκην ταπεινὸς τῶν γραμμάτων θεράπων, ὁ κ. Μαρτυρείδης.

Ἡ ζήτησις διδασκάλων κατὰ τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἦν ἀσυνήθως ὑπερβολικὴ καὶ φόβος περὶ διαθεσιμότητος οὐδεὶς ὑπῆρχε, τῶν πλείστων τούτων προτιμησάντων τὴν ἀκνέωσιν τῶν συμβολαίων των μετὰ τῶν κοινοτήτων, ἐν αἷς ἐδίδασκον τὸ παρελθὸν ἔτος.

Κέντρα τῶν διδασκάλων καὶ τόποι ἐντε-

ξως κατὰ τοὺς μῆνας τούτους χρησιμεύουσι τὰ βιβλιοπωλεῖα τόσον ἐν Θεσσαλονίκῃ, ὅσον καὶ ἀλλαχοῦ, τόπος δὲ διαχύσεως ὠρισμένων τι καφφετον, ἐνθα σπανίως ἀπαντᾷ τις ἄλλων ἐπαγγελλμάτων πολίτας.

Κατὰ ἐπικρατοῦντα ἀνέκχθεν ἐθίμα ὁ Μαρτυρείδης, ἄμα ὡς κατέφθασε, πρὸς εἰς τὰ ἀπαραίτητα διαίηματα πρὸς εὔρεσιν θέσεως, κατὰ τὸν βαθμὸν καὶ τὰ προσόντα, ἀπερ εἶχε.

Ἀπαραίτητα δὲ διαίηματα θεωροῦνται, ἀναφορὰ πρὸς τὸν ἐπιτόπιον Μητροπολίτην, ἕτερα πρὸς τὸ Ἑλληνικὸν Προξενεῖον καὶ δὴλωσις τῆς διαθεσιμότητος πρὸς τοὺς βιβλιοπώλας, ὅπως ὧσιν ἐνήμεροι καὶ οὔτοι ἐν περιπτώσει ζητήσεως διδασκάλων.

Προξενεῖον καὶ Μητρόπολις ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ εὕρισκονται ἐν διηνεκεῖ συνεννοήσει καὶ προβαίνουσιν εἰς διορισμὸν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ συμφώνου τῶν καταλλήλων δι' ἐκάστην χηρεῦσαν θέσιν προσώπων.

Ἡ ἐποχὴ ἐκεῖνη τῆς ἐκκλησίας τῶν Σερβῶν εὕρισκομένη ἐν διαστάσει πρὸς τὸν ἐκεῖ ἀρχιερεὶ διαταγῇ τῶν Οἰκουμενικῶν Πατριαρχείων ἐστάλη πρὸς ἐξέλεξιν καὶ συμβίβασιν τῶν διακαχόμενων μερίδων ἡ αὐτοῦ Παναγιότης ὁ Μητροπολίτης Θεσσαλονίκης, κατὰ δε τὴν ἀπουσίαν του ταύτην τοποτηρητῆς του ἦν ὁ δεσπότης Ἀρδαμερίου καὶ Γαλατῆς.

Ἀνάγκη νὰ προσθέσωμεν, ὅτι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην προξενεῖον καὶ Μητρόπολις πολιορκοῦνται ὑπὸ διδασκάλων καὶ προϋχόντων τῶν διαφόρων κοινοτήτων, ἐρχομένων τῶν μὲν ἵνα ἐρωτήσωσιν, ἂν παρουσιάσῃ θέσις τις, τῶν δὲ ὅπως συμφωνήσωσι διδασκάλους.

Ἡμερᾶν τινὰ ὁ κ. Μαρτυρείδης ἐρχεται παρὰ τῷ ἀρχιερεῖ, ὅστις τὸν πληροφωρεῖ πρὸς μεγάλην του χαρὰν, ὅτι ζητοῦνται διὰ τὴν ἀστικὴν σχολὴν Κοριτσᾶς τρεῖς διδασκαλοὶ, ἧτοι διευθυντὴς καὶ δύο βοηθοὶ καὶ ὅτι κρίνων αὐτὸν κατάλληλον διὰ διευθυντὴν, τὸν παρκακλεῖ νὰ σπεύσῃ εἰς ἀναζήτησιν καὶ καταλλήλων συνκδέλφων καὶ εἶτα νὰ ἔλθῃ εἰς συμφωνίας μετ' αὐτοῦ.

Ἀθήμερον ὁ κ. Μαρτυρείδης ἐπανέρχεται εἰς τὴν Μητρόπολιν μετὰ δύο ἐτέρων διδασκάλων, γνωστῶν αὐτῷ τε καὶ τῷ ἀρχιερεῖ, καὶ αὐθαρῆ διατυπώσαντες τὰς ἀπαιτήσεις των συντάσσοσι καὶ τὴν τηλεγραφικὴν ἀπάντησιν εἰς Κοριτσᾶν.

Πρὸς τὸ ἐσπέρας, ἐνῶ ὁ ἀγαθὸς Μαρτυρείδης ἐκάθητο ἐν τινι βιβλιοπωλείῳ, ἐν ἐλπίδι καὶ προσδοκίᾳ εὐχαρίστου ἀπαντήσεως, προσέρχονται γνωστοὶ συνάδελφοί του καὶ τῷ ἀνακοινούσιν, ὅτι ἀντ' αὐτοῦ προσλαμβάνεται ὁ Δ. καθ' οὗ ἄπας ὁ διδασκαλικὸς κόσμος ἦν κατηγανακτημένος, ὡς ἐξευτελίζοντος τὸ ἐπάγγελμα τοῦ διδασκάλου δι' ἐξευτελιστικῶν μισθωμάτων κτλ.

“Ο κ. Μαρτυρείδης θέλων να βεβαιωθεί περί τούτου, πορεύεται εις συνάντησιν αὐτοῦ, τὸ μὲν ὅπως βεβαιώθη, τὸ δὲ ὅπως ἀκούσῃ τοὺς λόγους τοὺς κινήσαντας τὸν ἱεράρχην εἰς τοιαύτην ἀδικὸν πράξιν.

Ἐλθὼν δὲ καὶ λαβὼν ὅσας ἐζήτηί πληροφορίας καὶ ἐλέγξας τὴν χαρμέπειαν τοῦ συναδέλφου, πορεύεται εἰς τὴν Μητρόπολιν καὶ ἐξηγεῖται διὰ τρόπου ὀλίγον αὐστηροῦ τῇ ἀληθείᾳ, ἀλλ’ ἐν τῷ δικαίῳ, παρατηρήσας ὅτι ἐάν ὁ ποιμενάρχης κηδεύει τῶν οικονομικῶν μέσων τῆς κοινότητος, ὄφειλεν ἐξ ἀρχῆς ν’ ἀπορρίψῃ τὰς ἀπαιτήσεις καὶ ζητήσῃ διδασκάλους οικονομικωτέρους.

Εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ πτωχοῦ Μαρτυρείδου ἡ πανιερότης τοῦ ἀντιέτασεν, ὅτι οἱ συμπατριῶται αὐτοῦ μαθόντες περὶ τῆς διαθεσιμότητός του ἐπόθουν νὰ ἴδωσιν αὐτὸν διδάσκων τοῦ χωρίου των καὶ ὅτι αὐτὸς οὗτος ἐπεθύμει νὰ τὸν κρατήσῃ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του.

Ἐξεληθὼν ἐκεῖθεν τεθλιμμένος ὁ κ. Μαρτυρείδης ἦλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ του καὶ διηγήθη αὐτῷ καὶ τοῖς γονεῦσι, ξενιζομένοις παρὰ τῷ ἀδελφῷ, πάντα τὰ διατρέξαντα, λυπήσαντα τὰ μέγιστα πρὸ πάντων τοὺς γονεῖς, δι’ οὗς πᾶσα ἀντίρρησης κατὰ τοῦ ἱερατείου, ἔστω καὶ δικαία, ἐθεωρεῖτο ἀμάχητα. Ὑπείκων δὲ εἰς παρακλήσεις τῶν γονέων, παθούτων νὰ τὸν ἔχωσι πλησίον, καὶ νομίζων ὅτι πράγματι οἱ συγχωριανοὶ του ἐσκόπουν νὰ τὸν κρατήσωσιν ἐκεῖ ὡς διδάσκων, ἀνεχώρησεν εἰς τὸ γεννέθλιον χωρίον. Οἶα ὅμως ὑπῆρξεν ἡ ἀπογοήτευσίς του, μαθόντος, ὅτι οὐδὲνα τοιοῦτον σκοπὸν εἶχον καὶ οὐδὲνα περὶ τούτου πόθον ἐξέφρασκον τῇ αὐτοῦ πανιερότητι.

Ἰδὼν ἐαυτὸν οὕτως ἐμπαιχθέντα ὁ κ. Μαρτυρείδης, ἀπεφάσισε νὰ ἐνεργήσῃ ἀφ’ ἐαυτοῦ, μὴ θελήσας πλέον νὰ καταφύγῃ παρὰ τοῖς ἰσχύουσι.

Κατὰ τὴν ἐν Ἐάνθη τριετῇ διδασκαλίᾳ του, εἶχε σχετισθῆ καὶ συνδεθῆ διὰ στενῆς φιλικῆς μετὰ τοῦ υἱοῦ ἐνὸς τῶν ἐφόρων τῶν σχολῶν Γιουμουρτζίνης, πόλεως ἐσωτερικῆς τῆς Θράκης. Μεσὸν δὲ τοῦ πατρὸς τοῦ φίλου του τούτου κ. Τρυλοῦ καὶ τῇ εὐγενεῖ συναργείᾳ τοῦ ἀειμνήστου μητροπολίτου Μικρασιατικῆς Χρυσάνθου Ἱεροκλέους, ἐπέτυχε θέσεως ἐν τοῖς σχολείοις τούτοις μετὰ μισθοῦ ἰκνοποιητικοῦ.

Ἀναστεναγμῶς ἀνακουρίτεως ἐξῆλθε τοῦ στήθους του, ὅτε ἔλαβε τὴν εὐχάριστον ἀπάντησιν. Κατὰ δυστυχίαν ὅμως ὄφειλε νὰ ἐπικυρώσῃ τὰ ἐγγράφα καὶ πιστωτικὰ του ἐν τῇ μητροπόλει, ἧτοι ὄφειλε νὰ ἐπικινδύη καὶ πάλιν τὸν ἀρχιερέα. Ἦναγκάσθη ὅθεν νὰ πῆ καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο, ἀφ’ οὗ μάλιστα καὶ οἱ γονεῖς του ἐπιμόνως ἐζήτησαν τὴν συνδιαλλαγὴν μετὰ τοῦ ποιμενάρχου. Ἐρχεται δὲ ἄν-

τως καὶ ἐπιτυγχάνει τὴν τακτοποίησιν τῶν ἐγγράφων του καὶ ἀποχαιρετίζας γονεῖς ἀπαρηγορήτους, ὅτε πάλιν ἀπέρχεται μακρὰν αὐτῶν, ἀνχωρεῖ, ἵνα μηδέποτε πλέον ἐπανέλθῃ καὶ μηδέποτε ἐπαναθέσῃ τὸν πόδα του εἰς τὴν ποθητὴν του Θεσσαλονίκην.

II

Ἐκαστος τῶν ἀνθρώπων πολλὰ τὰ περιεργα συμβεβηκότα τοῦ βίου του θὰ ἠδύνατο νὰ περιγράψῃ καὶ ἀφηγηθῆ ἕνεκα ὅμως τῶν τοῦ βίου περισπασμῶν, καὶ τῶν καθ’ ἡμέραν ἐντυπώσεων, τὰ γεγονότα ταῦτα λησμονοῦνται, μέχρις ὅτου περιστάτικόν τι ἀπρόοπτον ἀνακινεῖ καὶ ἐπαναφέρει τὸ ζήτημα εἰς τὸ μέσον.

Οὕτω συνέβη καὶ εἰς ἐμέ, ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἄτυχον Μαρτυρείδην. Εἶχον λησμονήσει καὶ αὐτὸν καὶ τὰ κατ’ αὐτόν, ὡς καὶ τόσους ἄλλους μάρτυρας διδασκάλους, ἐξ ὧν ἠγνόουν ποῖοι ἔζων καὶ ποῖοι εἶχον ἀποθάνει, ὅτε ἡ πρό τινων ἡμερῶν συνάντησις μετὰ τοῦ ὁμογενοῦς κ. Ξεινείδου, ὑπαλλήλου τοῦ μεγάλου ἐν Πετροπόλει κληρονομητοῦ, Βαγδάνωρ, μοι ὑπέμνησε τὰ κατ’ αὐτόν.

Κατ’ ἔτος ὁ κ. Ξεινείδης κατέρχεται εἰς Τουρκίαν πρὸς ἀγορὰν κηπῶν Δράμας διὰ τὰ ἐργαστήριά του. Κατὰ τὸ ἐρετεινὸν δὲ ταξείδιόν του εἶχεν ἀκούτῃ περὶ τοῦ θανάτου τοῦ δέλφου του ἐκ μητρὸς Μαρτυρείδου καὶ, θέλων νὰ μάθῃ τὰ κατ’ αὐτόν διῆλθεν ἐκ τῆς Γιουμουρτζίνης.

Πρώτη του φροντίς εὐθὺς ἄμα κατέρχεται, ἵν νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ νεκροταφεῖον καὶ ἀσπασθῇ τὸ καλύπτρον τὰ λείψανα τοῦ ἐκδέλφου χωμα. “Ὅτε ὅμως ἐπλησίασεν εἰς τὸ μνήμα, εἶδε παρ’ αὐτῷ γονυπετῆ νέον, προσευχομένην ἐν κατανώξει, καὶ ταύτην μιμούμεναι, ἐγονυπέτησεν ἄνευ θορύβου καὶ ἤρξατο προσευχόμενος.

Ἡ παρουσία τῆς νέας ἐκείνης τῷ ἔδιδεν ἐλπίδα, ὅτι θὰ ἐμάνθανε τὰ κατὰ τὸν βίον τοῦ μακαρίτου.

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῆς προσευχῆς τῆς ἐγερθεῖσα αὐτῇ ἀπῆρχετο δεξιῇ ὄλωις ἐκεῖθεν, ὅτε στραφείς ὁ κ. Ξεινείδης εἶδε τι τὸ κινήσαν τὴν ἐκπληξίν του. Ἡ νέα, περίπου ἡλικίας 25 ἐτῶν, ὡς ἠδύνατο νὰ κρίνῃ τις ἀπὸ τοῦ προσώπου τῆς, ξανθὴ, ἀκριτὰ εὐειδὴς καὶ νηῦμων καὶ ἀρτίξ ἐκ πρώτης ὄψεως, πρὸς τὸ ἦδη ἐν παραδόξῳ περικυρωμένη, ἐν σωματικῷ συνδυασμῷ, περιεφερεῖ τῷ τῶν νεύων. Πόδες μικροί, καρμὸς βραχὺς καὶ ἀκομψός· χεῖρες δὲ μακρὰ μετὰ δακτύλων ἀκανονίστων. Τὸ δὲ βέβαιον τῆς μετὰ τῶν κινήσεων τοῦ σώματος δεξιᾶ καὶ ἀριστερᾶ δίκην χιρῶν προσέδιδεν τῷ ἀναττήματι τῆς μῆκος ὅσον τὸ ἡμῖς τοῦ ἀνδρικοῦ ἀναττήματος.

Καταπνίγων τὴν ἐκπληξίν του ὁ κ. Ξεινείδης πλησιάζει τὴν νέαν καὶ συνιστῶν ἐαυτὸν,

παρακαλεῖ αὐτὴν ὅπως τῷ διηγηθῆ ὅτι περὶ τοῦ Μαρτυρείδου ἐγίνωσκεν.

Ἡ δὲ νέα τῷ εἶπε τὰ ἐξῆς:

— Πρὸ ἑνδεκά ἀκριβῶς ἐτῶν διωρίζετο ἐν τῇ πόλει μας διδάσκαλος τῆς κοινότητος ὁ κ. Μαρτυρείδης. Ὁ πατήρ μου τότε, εὐκχετάτατος ὢν καὶ μὴ θέλων νὰ φοιτῶμεν εἰς τὴν σχολὴν, ὥσας ἕνεκα τῆς ἀτελοῦς σωματικῆς μου κατασκευῆς, ἀκούων δὲ πολλὰ τὰ κατὰ αὐτοῦ, συνεφώνησεν αὐτὸν εἰς οἰκιακὰς παραδόσεις ἐμοῦ καὶ τῶν ἀδελφῶν μου. Τὸ παράδειγμα τοῦτο τοῦ πατρὸς μου ἐμιμήθησαν καὶ δύο ἄλλοι ἐκ τῶν πλουσίων, ὅπου ἐκτὸς τῶν ἀρρέων εἶχον ἐπίσης καὶ μαθητριας δύο.

Ὁ τρόπος του, ἡ διαγωγή του καὶ ἡ διδασκαλίᾳ του ἡ προσελκύουσα καὶ κινουσα τὸ ἐνδιαφέρον τῶν τῆς σχολῆς μαθητῶν ἦσαν καὶ ἡμῶν τῶν κατ’ οἶκον διδασκόμενων, κατέστησαν αὐτὸν ἀγαπητὸν τοῖς πᾶσι, τῶν θυρῶν ὄλων ἀνοικθειῶν μετὰ τῆς δεδοκιμασμένης ἐκείνης πεποιθήσεως πρὸ τῆς τιμιότητος καὶ ἀκεραιότητος τοῦ σπανίου χαρακτήρος του.

Εὐτυχῆσας δὲ νὰ προικισθῆ ὑπὸ τῆς φύσεως διὰ θελατικῆς φυσιογνωμίας, ἔτυχε ἀνατροφῆς, φαίνεται, ἐπιμεμημένης, ἧτις ἐπηύξησε τὸ ἔλκυστικὸν γόητρον τοῦ ἀτόμου του. Εἶχεν ὅμως σοβαρότητα τινὰ ἐν ἐαυτῷ καὶ μελαγχολίαν ὑπολανθάνουσαν, ἧτις κατέετα τὰς καρδίας πάντων καὶ πασῶν.

Τοιοῦτος ὢν ζηλευτός καὶ μετὰ μέλλοντος εὐρυτάτου καὶ μειδιῶντος, ὡς ἐγὼ τουλάχιστον κρίνω, ἀπῆλθεν ἀτυχῶς προῶως τοῦ κόσμου τούτου, παθὼν ἐκ μαρμαροῦ, τίς εἶδεν ἀπὸ ποίας αἰτίας κατατροχόμενος.

Τοὺς λόγους αὐτῆς τούτους διέκοψαν δύο δάκρυα κατακλύσαντα τοὺς ὀφθαλμούς τῆς νέας καὶ ἧτις ἐφρόντισεν ἁμέσως νὰ τὰ σπογγίσῃ. Εὐχρηστῆσας αὐτὴν τότε ὁ κ. Ξεινείδης τὴν ἀποχαιρετίζε καὶ ἔλαβε τὴν εἰς τὴν σχολὴν ἀγοράσαν, πρὸς συνάντησιν τοῦ κ. Ρούφα, μεθ’ οὗ, καθ’ ἣ ἡ νέα εἶπε, φιλικὰ στενὴ συνέδου τὸν μακαρίτην Μαρτυρείδην.

Βραχυτάτη εἶνε ἡ ὑπηρεσία ἡμῶν, τῷ εἶπεν ὁ κ. Ρούφας πλὴν δὲν δύναται νὰ συγκριθῆ πρὸς τὸ κοπιῶδες τῆς κατ’ οἶκον παραδόσεως. Ἐν τῇ σχολῇ ἔχετε πάντα τὰ μέσα τοῦ σωφρονισμοῦ, τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἐπιδωκομένου σκοποῦ τῆς νίκης ἐπὶ τέλους ἐν τῇ πάλῃ πρὸς στρεβλὰς φύσεις. Ἐν τῷ αἴῳ ὅμως ἂν οἱ γονεῖς δὲν συντρέχωσι, καθίσταται ἀδύνατος ἡ ἐπιτυχία σκοποῦ τινος καὶ ὡς ἐν τούτῳ ἡ εὐσυνειδήτου παιδαγωγοῦ βέβαιον εἶνε φοβερά, ἐκεῖ ἔνθα κακὴ ἀνατροφή, ἀμέλεια, οἰκιακὴ ἀταξία κτλ. καταπνίγουσι τὴν ἐπὶ μίαν ἢ δύο ὥρας καθ’ ἑκάστην καλόβουλον δρασίαν.

Ἄν ἦδη ὁ διδάσκαλος, νέος ὢν, ἔσχε τὸ ἀτύχημα νὰ ἀναλάβῃ τὴν διδασκαλίαν νέας, ἡλικίας 15 ἐτῶν καὶ ἄνω, ὑποβάλλεται εἰς

μαρτύρια, ἅτινα πιστεύονται μόνον ὑπὸ τῶν λαβόντων πείραν. Τὸ φιλάρεσκον τοῦ γυναικείου φύλου, τὸ προκλητικὸν ὑπερισχύει γενικῶς παντὸς ἄλλου αἰσθηματος, πρὸ πάντων ἐν συνανατροφῇ μετὰ νέου, καὶ παραλύει καὶ ἐκμηδενίζει πᾶσαν πρόοδον ὅθεν εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο ἡ ἀντικατάστασις ἐν τοιαύτῃ περιστάσει τῶν διδασκάλων διὰ διδασκαλιστῶν.

Καὶ ταῦτα μὲν γενικῶς. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸν φίλον Μαρτυρείδην ἡ παράδοσις εἰς νεανίας ἡλικίας 15 μέχρις 20, εἶχε διπλοῦν μαρτύριον. Ὅσα χαρακτηριστικὰ ἔδωκέν ἡμῖν ἡ ἐν τῷ νεκροταφεῖῳ νέα εἶνε ἀκριβέστατα, ἄλλως τε καὶ ἡμῖν γνωστά, τὸ δὲ βλέμμα του τὸ φλογερὸν, τὸ ἠλεκτρίζον καὶ μαγνητίζον, τὸ συνταράσσον καὶ ἀποσπῶν ἀπὸ τῶν γυναικῶν τὸ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν συμπάθειαν, ἦτο δώρημα φυσικόν, ὅπερ φρικωδῶς ἐβασάνιζεν αὐτόν, καθόσον ἐκέκτητο κρίσιν τοῦ κόσμου ἀρτίαν καὶ σώφρονα.

Εἶχεν ὅπως βλέμμα μαγνητίζον καὶ κατακταν. Ὅμιλῶν πρὸς γυναικῆς καὶ δὴ νέας ὁ Μαρτυρείδης ἀπέφευγε τὸ βλέμμα των, καὶ προσεπάθει νὰ μὴ τὰς ἀτενίσῃ διαρκῶς, φοβούμενος τὰς συνεπείας, διότι δις ἐγένετο παρκεῖται, γενικῆς ἐξάψεως, ἀπαξ εἰς μαθητριά του, ἀναπέψασαν κρυγὴν νευρικοῦ ἀνατιναγμοῦ καὶ ἐνόησασαν τὸ αἷτιον, καὶ ἄλλοτε εἰς τινα τῶν ἀδρῶν συναδέλφων ἡμῶν ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ διδασκαλικοῦ προσωποῦ, ἐκλαβόντος ὡς λιποθυμῶν τὴν ἰσχυρὰν φρικίσιν καὶ δόνησιν αὐτῆς.

Ὅσον ὅμως περισσότερο ἀπέφευγε τὸ βλέμμα των γυναικῶν, τό-ῳ περισσότερο ἐκεῖναι ἐξετίθεντο, μὴ γνωρίζουσαι ὑπὸ ποίας σκληρῆς συνθήκας ζῆ ὁ διδασκαλικὸς κόσμος, ὑπὸ ποίας ἐπιβλέψεις καὶ ἐξελέγξεις, διατελεῖ, ἀδίκως περιφρονούμενος καὶ προσηλακίζόμενος ὑπὸ τῆς κοινωνίας, ὀφείλων καὶ νὰ κρατῆ ὑψηλὰ τῆς σημαίας τῆς ἠθικῆς, καὶ νὰ ἦ τὸ παράδειγμα καὶ ὁ ὑπογραμμὸς τοῦ χριστιανικοῦ καθήκοντος.

Ἐξ αἰτίας τούτων ὄλων καὶ ἕνεκα ἀκατανόητων τάσεων καὶ κλίσεων πάσης ἀνθρωπίνης νεανικῆς καρδίας, ἐλκουμένης ἐκεῖθεν, ὅπου ἐμπόδια καθιπτῶσιν ἀπολύτως ἀδύνατον τὴν πραγματώσιν αὐτῶν, καὶ ὅπου ὁ νέος κατὰ κακὴν συγκυρίαν εἰσέρχεται ὑπὸ περιστάσεις ἀπαγορευούσας τὴν ἐλευθέραν καλλιέργειαν καὶ περιποίησιν τῶν αἰσθημάτων του, ὁ δυστυχῆς Μαρτυρείδης ἐφθιεν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν, πάλαιον κατὰ δυστήνου ἐρωτικοῦ πάθους πρὸς τινα τῶν μαθητριά του, ἐκ φόβου προσβολῆς τῆς οικογενείας, εἰς ἣν εἰσῆχθη ὡς διδάσκαλος καὶ ἐξ αἰδοῦς πρὸς τὴν κοινωνίαν, ἦν τόσῳ τιμῶς συνανεστρέφετο.

Καὶ ἐπικρατεῖ ὁ πάλαιος ἀποκρύπτων τὸν μυστικόν του, γνωστὸν μόνον ἐμοῖ τῷ στενωτέρῳ

φίλω του. Κατ' αρχάς μετεχειρίσθη πᾶσαν προσπάθειαν, ὅπως τὸν παρηγορήσῃ, ὑπομνήσκων αὐτῷ, ὅτι ἀείποτε ἡ διαφορά τάξεων ὑπῆρχε καὶ ἐπὶ Ἰακώβ ἔσχε τὴν ἀδυναμίαν ν' ἀφήσῃ τὴν καρδίαν του νὰ δαμασθῇ, ὄφρην ἤδη νὰ προσκτήσῃται τὴν δύναμιν νὰ παλαίῃ κατὰ τοῦ αἰσθημάτος, ἵνα μὴ κατόπιν μεταμεληθῇ. Ὁ δυστυχὴς! ἐλησμόνησεν ὅτι: «πυλὸ ψῆλὰ κάμνει φωνῆα καὶ θά τοῦ σπῆσ' ὁ κ' ἰώνος, θά τοῦ πετάξῃ τὸ πουλὶ καὶ θά τοῦ μείν' ὁ πόνος»!

Καὶ οὕτως ἐγένετο καὶ τῷ ἔμεινεν ὁ θανατηφόρος πόνος, ὅστις ἔφερον αὐτὸν εἰς τὸν τάφον!

Ἐδείχθη μὲν πρὸς τὴν κοινωνίαν τίμιος, εὐσταθὴς καὶ ἀδέκαστος, πλὴν ὑπέκυψεν εἰς τὸ πεπρωμένον.

Ἐν τούτοις ἡ νέα εἶχεν ὑπανδρευθῆ χωρὶς νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψει τὴν τρικυμίαν τῆς καρδίας τοῦ φίλου ἡμῶν ἢν τόσον ἀπηνῶς εἶχε γεννήσῃ ἐν τῇ ψυχῇ του.

Ἡ εἰδήσις τοῦ γάμου τούτου κατέβαλε τὴν σιδηρᾶν ἄλλως ὑγίειαν τοῦ ταλαιπώρου συναδέλφου καὶ παρέδωκε τὸ πνεῦμα, βκρυνθεὶς, ὡς ἔλεγε, ζῶν ἀπολέσασκον πᾶν γόητρον, πᾶν θέλητρον.

— Ἀλλὰ τίς ἡ νέα, ἢν εὖρον ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτοῦ θρηνοῦσαν.

— Ἀ! αὕτη εἶνε τὸνναντίον ἡ ἐρασθεῖσα αὐτοῦ μέχρι καὶ πέρικν τοῦ τάφου! Τί κόσμος! Εἶνε ἡ ὑπὸ τῆς φύσεως ἀδικηθεῖσα καρδία, ἡ καταδικασθεῖσα εἰς αἰώνιαν μοναξίαν, τίς οἶδε τίνας ἔνεκα λόγου, τίνων ἔνεκα προγονικῶν ἀμαρτημάτων.

Ταλαιπώρος κόρη! μεμορφωμένη, εὐγενής, νοήμων καὶ πλουσία, πλὴν ἀτελής καὶ ἀτυχής! Ἐσαγνεύθη ὑπὸ τοῦ φίλου ἡμῶν καὶ τὸν κρύφιον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ πόνον ἀγνοοῦσα, τὸν ἠκολούθει τυφλῶς ζῶντα, τὸν ἐμοιροῦλεγει δεινῶς θανόντα!

Ὅτε κατὰ πρῶτον μοὶ ἐξεμυστηρέυθη ὁ μακκρίτης τὸν δικακῆ πρὸς αὐτὸν ἔρωτα τῆς ἀμοίρου ταύτης νέας, ἐθλίβετο εὐλικρινῶς ἐπὶ ὄρας ἐλεεινολογῶν τὴν μακκρίτητα τοῦ κόσμου καὶ τὰ ἐπακλουθοῦντα ἀδικήματα.

Ἀντί ν' ἀγαπήθῃ ὑπὸ τῆς ἀγαπωμένης ὑπ' αὐτοῦ, ἠγαπήθη τὸνναντίον ὑπὸ τῆς κινούσης τὸν οἶκτον.

Καὶ οὕτως ἀπῆλθεν ὁ ἀτυχὴς Μαρτυρείδης, ἀφήσας διὰ πύλιν χρόνον κενὸν δυσαναπλήρωτον μεταξὺ τῶν φίλων καὶ τῶν γνωρισάντων αὐτόν.

Νίσσι 29 Μαρτίου 1905.

N. K.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΣΤ'.

Ὁ Λεωνίδας οὗτος τῆς Μ. Ἐκκλησίας ἦτον Ἡπειρώτης, Μολοττός, ἐκ τῆς μεγάλης καὶ πολυκρίθμου οἰκογενείας τῶν Ζώτων, ἧτις εὐρίσκειται διαμοιρασμένη εἰς 43 τεσσαράκοντα τρεῖς πόλεις τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲ ἀπὸ τοῦ τυράννου τῆς Ἡπείρου Ἀλῆ Τεπελενλή, ἦτον εἰς τὸν θρόνον τοῦ Χρυσοστόμου τὸ 1873. Ἄξιον ἱστορικῆς ἀνμνήσεως εἶνε, ὅτι ὅτε ἐζήτησε Σύνοδον οἰκουμενικὴν, διὰ τὸ σχίσμα τῶν Βουλγάρων, καὶ παρητήθη διὰ γνωστοὺς λόγους, ἐγραψε πρὸς τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τῆς Ῥωσσίας τὴν τολμηρὰν ἀπάντησιν, ὅτι δὲν σῆς ἐρωτῶμεν πόσοι εἰσθε σεῖς οἱ πολλοὶ, οὐς θέλωμεν ἀποσχίσει ἡμεῖς οἱ ὀλίγοι, ἀλλοῦ ποῦ εἰπθε, ποῦ εὐρίσκεσθε; βυδίζετε πρὸς τὴν αἵρεσιν τοῦ ἐθνοφυλετισμοῦ καὶ ἀποσχίζεσθε ἀπὸ τὴν ὀλομέλειαν τῆς Ὁρθοδοξίας, μόνοι σας, ἡμεῖς ὅμως εὐχόμεθα «ὑπὲρ τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως». Γρηγόριος ὁ Σ'.

Τοιοῦτος ἦν ὁ Μολοττός Ὁικουμενικὸς Πατριάρχης ἔρα δὲ περὶ τούτου τὴν πεντηκονταετηρίδα τοῦ Σωφρονίου Πατρὸς καὶ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας 1860, τῷ πρὸς Ἀνέστη Κωνσταντινίου. Ἀθήνησιν.

B. A. Ζώτος ὁ Μολοττός.

ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΔΗΛΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀξιότιμοι κ.κ. συνδρομηταὶ καὶ ἀνταποκριταὶ ἡμῶν, ὅπως τοῦ λοιποῦ πᾶσαν παραγγελίαν καὶ ἐμβασιμα στέλλωσι κατ' εὐθείαν πρὸς τὴν ἡμετέραν Διεύθυνσιν καὶ ὄχι διὰ μέσου ξένων ἐφημερίδων καὶ περιοδικῶν.

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ

ΑΙ ΠΡΟΟΔΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΘΑΥΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ

Εἰς τὸ ἐξῆς ἡ μαγείρισσα θὰ δέχεται εὐχαρίστως τὸν ἐξάδελφον χωρὶς φόβον νὰ καοῦν τὰ φαγητά. Τὰκ τὸ κουμπάκι καὶ ἀμέσως χύνεται νερὸ εἰς τὴν καισαρόλαν, ἢ κάρβουνα εἰς τὴν ἐστίαν, ἐνῶ ἄλλο μηχανήμα διηνεκῶς ἀνακατώνει τὴν σάλτσαν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν γερούσιαν, ἡδονικώτατα θὰ ἐπιδίδεται καὶ αὕτη εἰς τὴν ζυθοποισίαν καὶ τὴν πολιτικὴν συζήτησιν, ἐνῶ αἱ μηχανικαὶ χεῖρες στερεωμέναι ἐπὶ τῆς τραπέζης ἀμερίμως θὰ ἐπιδίδονται εἰς τὴν χαρτοπαιξίαν.

Εἰς τὰ σχολεῖα ἀκόμη πρακτικώτερα καὶ ὠφελιμώτερα τὰ ἀποειλέσματα τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Πρὸ ἐκάστου μαθητοῦ θὰ ὑπάρχουν ὁ ὠτοπιάστις καὶ ὁ κολαφιστής, ὄργανα ἀναγκασιότατα. Κάνει ὁ Τοῦτὸς χαρτοκοροάκια; Πατάει τὸ κουμπάκι ὁ καθηγητῆς καὶ χράπ! ὁ ὠτοπιάστις πετάγεται καὶ τὸν ἀρπάζει ἀπὸ τὸ αὐτί. Ἐτοίμισσε κατὰ λάθος ὁ Μίμης τὸν διπλανό του; Πλάφ ὁ κολαφιστής τοῦ σκάει ἓνα σφάλμαρο.

Οἱ συγγραφεῖς πλέον ἀπολαμβάνουν ὑπὲρ πάντα ἄλλον τῶν εὐεργετημάτων τοῦ ἠλεκτρισμοῦ. Πίνουν ἀμερίμως Σάμιον οἶνον καὶ ροσοῦν ἡδονικῶς στρεῖδεια τοῦ Πόντου, ἐνῶ ὁ μηχανικὸς κάλαμος δὲν παύει γράφων, χάρις εἰς τὴν διὰ τῆς ἠλεκτρικῆς στήλης σύνδεσιν μετὰ τοῦ ἐγκεφάλου τοῦ συγγραφέως καὶ τῆς βιβλιοθήκης του. Οὕτω εἰς τὸ ἐξῆς οἱ ποιηταὶ δύνανται νὰ ἐμπνέωνται ἀπὸ τὸν Ὅμηρον, τὸν Πίνδαρον, τὸν Ἀνακρέοντα καὶ ἄλλους, χωρὶς φόβον νὰ παραλείψουν οὔτε ἓνα κόμμα.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

51. Μαγική εικών.

Ποῦ εἶνε ὁ ἄραφ;

52. Αἶνιγμα

Μ' ἓνα φθόγγον μουτικόν
κ' ἓνός γνωστοῦ ἀριθμητικοῦ τὸ θηλυκόν
μεγάλην πόλιν καὶ ὠραίαν ἐπίσης
τῆς Ἑλλάδος, φίλε μου, θά σχηματίσης.

53. Γρίφος

1 Ἑλλῆν ἡμᾶς φωτίζει.

54. Ἑλλειποσύμφωνον

Ο+ι+α+υ+υ+ι+α+ει+χ+ι+υ+ε
+η+ +ι+η+ +ου.

55. Φύσθην μίγδην

Παρχ, λαιγα, τενιγαι, η, ρουδιαγα, μιει.

Κιδόος.

ΛΥΣΕΙΣ 14ου ΤΕΥΧΟΥΣ

51. Ἡ σύζυγος τοῦ κυνηγοῦ σχηματίζεται ἐπὶ τῶν κλάδων τοῦ δένδρου, ἀναστρεφομένης τῆς εἰκόνας. Τὸ σῶμα τῆς σχηματίζει ὁ κορμὸς τοῦ δένδρου. Ἡ δὲ κεφαλὴ τῆς εὑρίσκεται μεταξύ τῶν κεφαλῶν τοῦ κυνηγοῦ καὶ τοῦ υἱοῦ του. — 42. Ὁμοῦρος. — 43. Ἀπόστολος. — 44. Τὰ μάμματα εἰσὶν χρῆσιμα

ΛΥΤΑΙ. Γαλανὴ Ἑλληνίς ἐξ Ἀθηναίων 4, Σπύρος Βάκας 2, Δ. Π. ἐξ Ἀθηναίων 1. Δ. Ἡλιοπούλος ἐξ Ἀθηναίων 2, Ε. Δράκος ἐκ Πειραιῶς 4, Δ. Γεωργιάδης ἐξ Ἀθηναίων 3.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΤΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

Μυθιστόρημα

Βιβλίον κομψότατον ἐκ σελίδων 200 καὶ ἄνω, με κλλιτεχνικὸν δέχρωμον ἐξώφυλλον.

Θά εἶνε ἔτοιμον τὴν 15 Μαρτίου καὶ θά τιμάται φρ. 3.

Οἱ ἐγγραφόμενοι ἀπὸ τοῦδε συνδρομηταὶ πληρώνουν φρ. 2 μόνον.

ΕΛΕΥΘ. ΠΑΥΛΙΔΗΣ

Ἐμπορικὸν κτάστημα εἰσχωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς διαφόρων ἀποικιακῶν εἰδῶν.

Ἐν Ὁδησσῷ Ρωσσίας.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δέχεται ἐντόκους καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμματῖα καὶ εἰς χρυσόν, ἢτοι εἰς φράγκα καὶ λίρας στερλίνας, ἀποδοτέας εἰς ὠρισμένην προθεσμίαν ἢ διαρκῶς.

Αἱ εἰς χρυσόν καταθέσεις καὶ οἱ τόκοι αὐτῶν πληρώνονται εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα, εἰς ὃ ἐγένετο ἡ κατάθεσις εἰς χρυσόν ἢ δι' ἐπιταγῆς ὄψεως (Chèque) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ κατ' ἐκλογὴν τοῦ ὁμολογιοῦχου.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι τῶν ὁμολογιῶν πληρώνονται ἐν τῷ Κεντρικῷ Καταστήματι καὶ τῇ αἰτήσει τοῦ κταθέτου ἐν τοῖς ὑποκαταστήμασι τῆς Τραπεζῆς.

ΤΟΚΟΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ

1 1/2	τὰς	ἐκατὸν	κατ'	ἔτος	διὰ	κταθ.	6	μην.
2	»	»	»	»	»	»	1	ἔτ.
2 1/2	»	»	»	»	»	»	2	ἔτ.
3	»	»	»	»	»	»	4	ἔτ.
4	»	»	»	»	»	»	5	ἔτ.

Αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐντόκων κταθέσεων ἐκ θέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ κταθέτου ὀνομαστικῶς ἢ ἀνόνημοι.

(Ἐκ τοῦ γραφείου).

ΗΡΑΚΛΗΣ ΙΣΙΔΩΡΙΔΗΣ

Εἰσαγωγεὺς δευμάτων κατεργασμένων
δέχεται παρχγγείλιας ἀπὸ τὸ Ἐσωτερικόν
καὶ Ἐξωτερικόν.

Γραφεῖα: Ἀθηναί, ὁδὸς Ἀδριακοῦ. Πειραιεὺς, ὁδὸς Φίλωνος 82.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

ΡΩΜΟΥΝΙΚΩΝ ΤΥΡΩΝ ΚΑΙ ΒΟΥΤΥΡΩΝ
ΧΡΟΝΗ Κ. ΕΡΜΙΔΟΥ

Ἐν Κωνσταντινῇ Ῥωμουνίας

Κατασκευάζονται τυροὶ διαφόρων εἰδῶν, κατέρια οὕζο Ἀδριανουπόλεως καὶ Ἀλεξανδρείας, λευκοὶ εἰς τεμάχια, εἶδος Βραϊλάς, (τελεμεδες) ὡς καὶ βούτυρα τῶν κασκαβαλιῶν ἀλλῆς ποιότητος.

Τὸ κτάστημα ἀναλαμβάνει καὶ τὴν κατάναλωσιν ἐν Ῥωμουνίᾳ διαφόρων προϊόντων Ἀνατολῆς καὶ Ἑλλάδος καὶ τὴν ἀντιπροσωπεῖαν διαφόρων εἰδῶν.

ΝΙΚΟΣ Γ. ΛΥΜΠΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΟΔΟΝΤΟΓΙΑΤΡΟΣ

Ἀθηναί, Ὀδὸς Σοφοκλέους ἀρ. 8. Ἀθηναί.

Συνιστᾶται τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώστασις διὰ τὴν ἀκρίβειαν, στερεότητα ἐπιτυχίαν καὶ περιποίησιν.